KULØRTE SIDER

et blad om tegneseriemediet

Nr. 35 . Januar/marts 1980 . Kr. 12,75

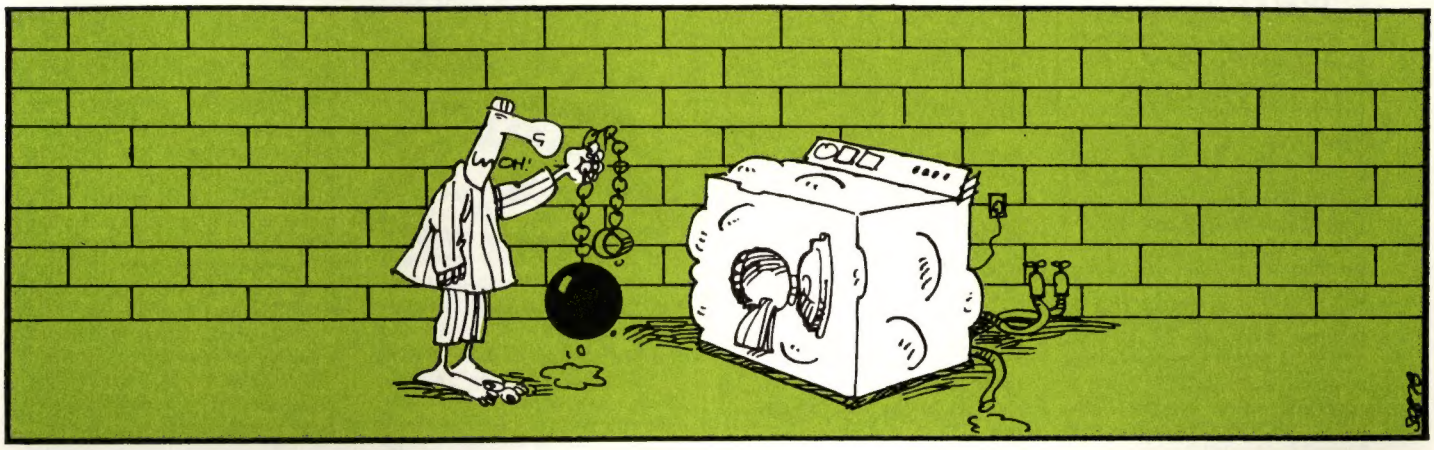

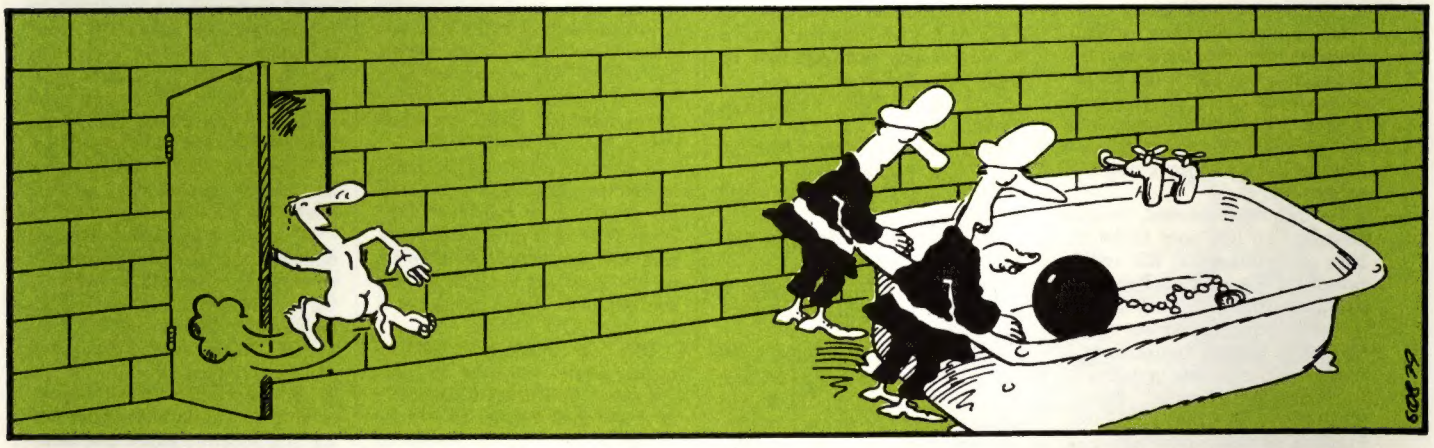

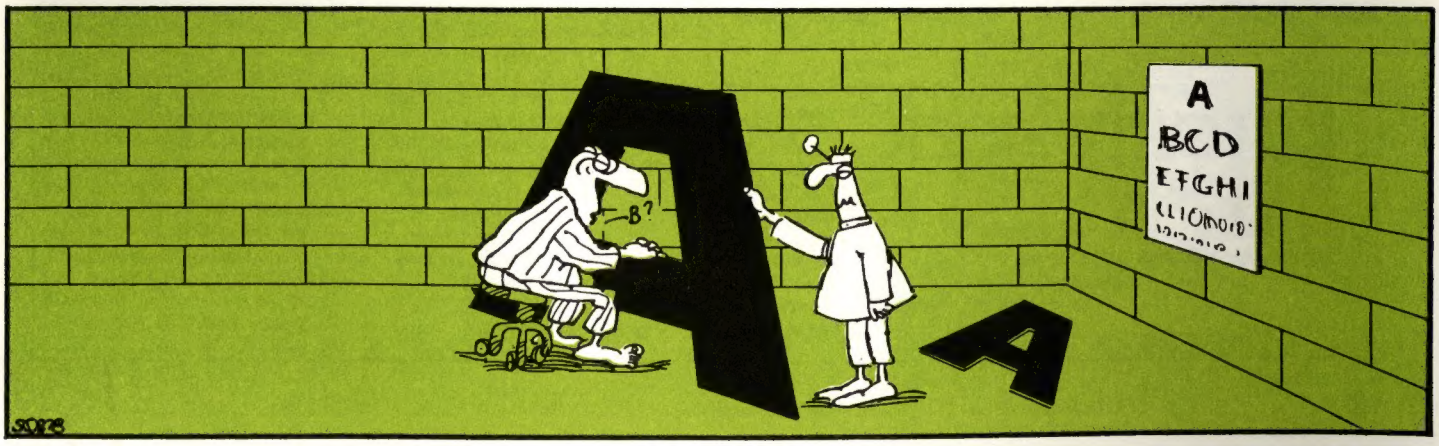

Kulørt Kommentar

Ny adresse:
Skriv til:
KULØRTE SIDER
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd
Tlf. 02/985227
mandag 9-16

Et par linier fra den gamle redaktør før starten . . .

- Hermed følger så atter et forsinket nummer af KS - velkommen til allesammen.

Det er også et lidt anderledes nummer af KS - den kvikke læser vil ved en hurtig gennembladring bemærke at der mangler et par af vore sædvanlige hjørner sådan hist og pist. Det skyldes ikke at vi har smidt de enkelte sektioner ud, tværtimod, men at vi med produktionen af dette nummer rendte ind i to store problemer.

Det første, pladsnød, artikelmaterialet plus Vor Serie udfylder dennegang den meste del af bladet (og vi fandt det så tilpas nødvendigt at præsentere netop dette materiale i en sammenhæng, at vi ikke ønskede at gemme noget til senere numre).

For det andet, tidsnød, først og fremmest en ting som falder tilbage på flytningen af KS' redaktionen fra Roskilde til Bagsværd (bemærk adresseændringen, tak), og selvfølgelig opstod lidt meget forvirring. I næste nummer af KS vender al den megen nyhedsstof fra Danmark, Sverige, Norge, Finland, Vesttyskland, Holland, Frankrig og USA, plus masser af anmeldelser frygteligt tilbage. Næste nummers tema er iøvrigt VOLD I TEGNESERIER.

TSJ.

Ærede hr. redaktør Jensen
Som gammel Guido Crepax fan og samler (det er snart 15 år, og det har kostet sved, blod og tårer ikke mindst) har jeg med stor interesse læst jeres artikel i sidste KS, og (undskyld mig) smilet en smule ((åh, vi ber, -red.)

Herregud - lad os da tage ham med en smule ironi. Det tror jeg han selv gør. Men nok om det.

Der har I jeres oplysninger om mandens produktioner, indsneget sig en del kronologiske fejltagelser og mangler, så derefter vil jeg i det følgende (jeg håber det vil have interesse) opsummere mandens samlede produktion i kronologisk rækkefølge:

1965 NEUTRON: Optrådte første gang Marts 65 i tiddsskriftet Linus. Valentina optrådte første gang i en Neutron episode ved navn »La curve di Lesmo«.

1967 BELINDA: Optrådte i tidsskrifterne Linus og Charlie.

1968 VALENTINA: I bogform. Den bliver i KS benævnt som nummer 3, men det er altså den første, og den bliver blandt inkarnerede samlere betragtet som den eneste vigtige Valentina bog.

1969 BIANCA TORTURATA: Udgivet 3 år senere under titlen La Casa Matta.

1970 VALENTINA CON GLI STIVALI: I KS benævnt som nr. 4. Bliver også betragtet som en rigtig Valentina-bog.

1971 MARINE: Tidsskriftet Linus.

1972 VALENTINA NELLA STUFA: 3. Valentinabog.

1973 LES PIRATES DU SPACE og ANITA.

1974 DIARIO DI VALENTINA: 4. Valentinabog.

1974 HISTORIE D'O: Har den på fransk - uvist om den er udgivet i Italien.

1976 VALENTINA IN GIALLO: Af KS benævnt som bog nr. 1. Er en opsamling af gamle episoder fra årene 1965-67.

1977 VALENTINA ASSASINA: Episoder fra årene 1968-76.

1978 L'HOMME DE HAARLEM.

1979 IL RITRATTO DI VALENTINA: Den 7.ende Valentina-bog. NU skraber vi virkelig bunden. Episoder fra 1967 frem til 1978.

1979 EMMANUELLE.

Det var en længere historie, men det er en kronologi jeg ud fra egen Crepax-samling har kunnet konstruere, og når nu manden pludselig er »in«, et »Collectors item«, så lad os få sat tingene på plads.

Med venlig hilsen
Finn Lemser
11. Colbjørnsensgade 6
1703 Kbh. V.

Oh, at være tegneserie-filatelist!

I sidste nummer af Kulørte Sider er indhæftet et katalog fra Runepress, dette udmærkede katalog, hvor fra undertegnede flere gange har hjemskrevet rariteter. Så vidt, så godt.

På forsiden af kataloget tilbydes jeg denne gang seks plancher (en Portefolio) af Peter Madsen - Odins rejse, hedder sagen. Og koster 45 kr. Og annoncen lader vide, at plancherne kun er trykt i 150 eksemplarer, der alle er signerede af Peter Himself!

Se så er det altså min goe gamle tegneserie-entuisiasme irriteres, for det er sgu en forskruet *snobbe-tendens* og et investerings-ræs, som hærger tegneseriemarkedet, og har gjort det i nogen tid. Og som jeg synes denne her sag er et eksempel på.

OK, jeg forstår som gammel tegneserie-freak sagtens det gode gys det er at komme i besiddelse af et gammelt Fantomet-blad fra første årgang eller et Knold og Tot fra 30'erne - osse selvom man har betalt de gulnede sider i dyre domme. Man fatter det følsomt og andægtigt i hånden, som en arkæolog fatter om en sjælden stenalderøkse. Jeg forstår også tilfulde den filatelistiske passion man føler ved at gennemchecke sit »tegneserielager« for 117'gang og sidde og bladre i de gamle (og værdifulde) hæfter med den der dejlige kapitalistiske ejerfornemmelse det gir.

Jo, men for dælen: mange af de der gamle hæfter har man egenhændigt snydekøbt af uskyldige nevøer for ti år siden, opstøvet for lallende små beløb hos obskure marskandisere eller byttet sig til i en solid hestepranger-atmosfære hos andre tegneserie-filatelister.

Se, det var der sgu *sport* i! Det var god gammel samlermani, med streg under mani, der krævede snuhed, handelstalent og svigelig præcis viden om de enkelte hæfters øjeblikkelige værdi på tegneseriemarkedet. Altsammen egenskaber den dygtige tegneseriesamler-strateg skjulte bag en tvivlende og lidt uinteresseret mine.

Sådan er det næsten ikke mere. I dag *køber* man sig til *det hele*. Køber sig til de gamle hæfter - og køber sig til dyre *særudgaver, nyoptryk* og signerede portefolios.

Sådan er det forlængst osse gået med de rigtige filatelister - dem med frimærkerne. I dag køber en frimærke-freak sig til det hele: særudgaver, nyoptryk og gamle mærker sat op i standariserede frimærkealbums. Ikke noget med at snuse frimærker op fra glemte kommodeskuffer, ikke noget med at bytte med skøre udlandsonkler, ikke noget med at gå på jagt hos tvivlsomme marskandisere.

Næh, osse frimærkefolket er bukket under for tidens kapitalisering af de gode gamle hobbies. Og er også tegneseriefolket ved at ryge med på samme galej'?

Peter Madsen-eksemplet tyder på det, såvidt jeg ser!

Har jeg ret eller uret? Er jeg et nostalgisk flip-hoved? Eller vil jeg blot forsvare gamle goe samler-dyder?

Det er der såmænd nok flere bud på end mit suk!

Ole Lindboe.

KULØRTE SIDER
et blad om tegneseriemediet

REDAKTION
Torben Skjødt Jensen

UDGIVER
Runepress
Krogshøjvej 32
DK-2880 Bagsværd
Tlf. (02) 98 52 27

MEDARBEJDERE
Michael Alring
Birgitte Bokelund
Paul Burgdorf
Thomas Camp
Ole Hansen
Asger Harlung
Søren Håkansson
Anders Hjorth Jørgensen
Rune Kidde
Ole Lindboe
Peter Madsen
Ole Munk Rasmussen
Niels Peter Roland
Horst Schröder
Jacob Stegelmann
Morten Søndergård
Per Vadmand
Per Vangtoft
Bent Værge

LAYOUT OG MONTAGE
Torben S. Jensen

ANNONCER OG ABONNEMENT
Bente Hansen, Runepress

TRYK
Stenby Tryk A/S 1980

Seriejournalen

ØH - HULK!?! - JE' ER BLEEM TA'ET VED MEGEN PÅ DET SKAMMELI'STE?! OM FÅ SKUNTER BLIVR JE MODSTANDS-LØST SLÆBST OVER MÆLLIN-JEN!?!?
SE!? BEGGE TO DØJSER NED I URBAN HANSENS HULLER!?
PRØVE-BORE-HULLER TIL EN NY UNDERJORDISK SØ-RING!!
SE!? SOLEN GÅR NER! SADIE HAWKINS-DAG ER FORBI!?
SLIP?! JEG BLIVER PÅ SADIE HAWKINS DAG FORBI!? JEG VIL HA' HAM!? JEG SKRIK HAM EN ORTNI' EN OG HIVE HAM HJEM I HULE!?
OPFØR DE' SOM EN DAME! EL'S SKA' JE' ORDNE DIG!!
DAISY MAE-MÆ JE' TA DIG OP I MINE ARME?
JA!!
TAK!!
DU SÅD OVEN PÅ DEN HERSENS AVIS - OG JE' SKA GÆ, OM DER SKU' VÆRE NOET GODT I FJERNSYNET!?

AL CAPP død.

Al Capp, Li'l Abners far, er død efter en svær sygdom, 71 år gammel. Han afled på Mt. Auburn, et hospital i Cambridge.

Al Capp's første år var præget af fattigdom og et endeløst flytteri fra by til by. Som ni-årig faldt han ud foran en sporvogn som knuste hans ene ben. Capp kaldte det selv held i uheld, for uden træbenet havde han nok ikke haft tålmodighed til tegnestudierne. I stedet for at gå til bal, som hans jævnaldrende, tegnede han. Som 23-årig kom han til New York fra Boston for at lave sig en karriere. Han lejede sig ind på et pensionat, hvor enken som ejede stedet lod ham skylde for den første uge, fordi han var helt på bar bund. Da hun fandt ud af at Capp var tegner, ville hun have Capp til at lave en tegning af hendes afdøde mand. Capp fik udleveret et fotografi - og resultatet forbløffede/rystede hende så meget, at Capp aldrig hørte et ord om husleje den tid han boede der.

Capp mødte tilfældigvis en tegner ved navn Ham Fisher (han var ved at køre Capp ned) som lavede en serie ved navn Joe Palooka, og Fisher ansatte Capp som inker, hvorefter han sidenhen overtog serien mere og mere. Capp fik så råd til at sende bud efter kone og barn som stadigt opholdt sig i Boston. Men han følte sig udnyttet som en bedre tjener, så han begyndte at arbejde på en egen serie i sin fritid (om natten), og således fødtes Li'l Abner i 1934. Capp tog Abner under armen, og gik ud i byen i håb om at kunne afsætte sin serie til en avis. Efter at have været på Kings Feauture, som ville lave om på ideologien og figurerne i Li'l Abner, kom han op på United Feature som nok ikke kunne betale så meget som Kings, men til gengæld ville tage serien som den var. Sammen med Andy Amato og Harvey Curtis lavede Al Capp Li'l Abner i 34 år.

Serie har kørt i 900 forskellige aviser verden over, og nåede også til Broadway omskabt til musical. Abner blev elsket af alle, og blev så populær at selveste John Steinbeck ville indstille Al Capp til en Nobel pris.

Søren Håkansson
(en Knæmand? - red.).

I SERIEMAGASINET, det engang så stolte magasin, gør man store forsøg til virkeligt at anknytte sig til den unge meget tegneserieinteresserede ungdom, og blandt igangsatte aktiviteter er noget man kalder SM's klubservice. Heri opfordrer man de unge læsere til at slå sig sammen (på lokalt plan) og lave små serieklubber, og så jævnligt raportere til SM. Umiddelbart ligner det en helt pæn succes - det vælter ind med kort og breve fra hele landet, og lidt ekstraordinære ting kommer der da også af og til op at stå. F.eks. er det lykkedes helt godt for AALBORG Tegneserieklub med at få etableret et nyt fanzine, bærende titlen SUPER-COMICS. Indtil nu har man fået udsendt 4 numre, hvoraf de to mest interessante numre (nr. 3 og nr. 4) bl.a. byder på artikler om Ufo'er i serier, Den ny Bernard Prince, nekrolog over Tempo, anmeldelse af Valhalla, Carl Barks-index, Tintin, De nye Anders And genoptryk og masser af nyhedsstof fra/om forlagene. Nr. 3 er på 20 sider og nr. 4 på 24, begge magasiner til en pris på 8,00 kr. pr. stk. Du kan bestille SUPER COMICS fra Hans Kristian Pedersen, Duebrødrevej 11, 9000 AALBORG. Giv: 5 65 80 20.

AALBORG
TEGNESERIEKLUB
SUPER-COMICS

Allan Bernhoft, marketingsdirektør, HD, er 1. februar tiltrådt stillingen som udgiver i Serieforlaget, som markedsfører Anders And, Asterix m.v.

Tiltrådt som ny marketingschef på Interpresse er Jan Schülein.

Forlaget AMAZING COMICS i Brønshøj er stødt ind i nogle uforudsete problemer vedr. deres storstilede entre på den danske forlagsscene. Man havde satset voldsomt på udgivelsen af Edderkoppen (trods det faktum at serien nu 3 gange er blevet smidt af det danske seriemarked som værende usalgbar - først fra IK, så fra Williams og senest fra Winthers) og planlagt gennem længere tid var et månedshæfte, en række albums og diverse specialudgivelser med netsvingeren.

Først strandede udgivelsen på at de selvsamme episoder man havde valgt til sine første numre af månedshæftet blev opkøbt af Jens Peder Agger og Carlsen if til et specialalbum. Så måtte der redigeres forfra.

Netop som tingene nu så ud til at falde på plads er der så atter blevet sagt stop fra Marvels side, da forlaget ligger i realitetsforhandlinger med et meget stort dansk forlag, hvem ifg. Marvel er en stor dyb hemmelighed. (Rygter fortæller dog at handelen er gået iorden - at det danske forlag også har købt Marvels Moonknight (se den åndsrige omtale af blæveret i KS 32) - og her fra Seriejournalen kan vi oplyse at det »vist« ikke er noget særligt nyt foretagende som vil lancere serien - og at hverken INTERPRESSE, WILLIAMS, RUNEPRESS, WINTHERS eller CARLSEN if har noget i klemme i denne sag - resten er en »rap« gættekonkurrence.)

AMAZING COMICS forbindelser med Marvel er dog stadig så gode at man nu straks er gået igang med at pilotere andre serie-helte-hæfte-projekter. På tale er både Fantastic Four og Daredevil (som begge har etableret sig som Li'så ekletante fiaskoer på den danske seriescene).

Og så bliver det jo spændende at se hvad det hele igrunden bliver til.

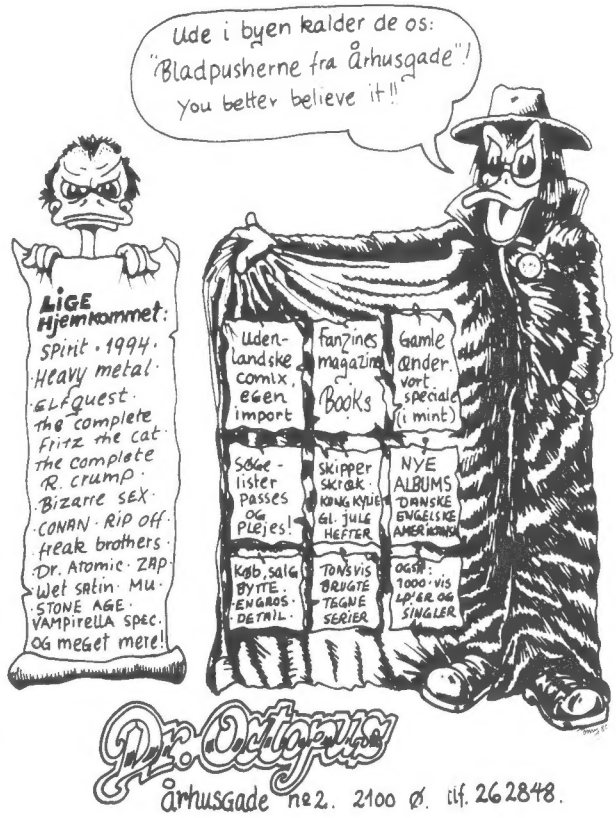
Ude i byen kalder de os: "Bladpusherne fra Århusgade"! You better believe it!!
LIGE Hjemkommet:
Spirit · 1994 ·
Heavy metal ·
ELF Quest ·
The complete Fritz the cat ·
The complete R. crumb ·
Bizarre SEX ·
CONAN · RIP off ·
Freak brothers ·
Dr. Atomic · ZAP ·
Wet satin · Mu ·
STONE AGE ·
VAMPIRELLA spec.
OG meget mere!
Uden-landske comix, egen import
Fanzines magazines Books
Gamle ønder-vort special (i mint)
Søge-lister passes og plejes!
Skipper skræk · KONG KYLIE
GL. JULE HEFTER
NYE ALBUMS DANSKE ENGELSKE AMERIKANSK
Køb, salg BYTTE · ENGROS · DETAIL ·
TONS vis BRUGTE TEGNE SERIER
OGSÅ: 1000 · vis LP'ER OG SINGLER
Dr. Ortegård
Århusgade 112. 2100 Ø. tlf. 262848.

SIDSTE:

Tegner, kabinetsbestyreren og levemanden Rune Kidde er blevet gift. Vielsen fandt sted i Søstre Svenstrup kirke, hvortil et pænt antal prominente gæster var indbudte . . .

Brudgommen var klædt i stribet vest, gamascher og høj hat som det sig sømmer for en formand for FOLKEBEVÆGELSEN FOR W.C. FIELDS - i kirken blev der spillet salmer af bl.a. John Lee Hooker og Sunny Boy Williamson. Alt i alt et rigtigt festligt boheme-bryllup (læs den store reportage i SE & HØR sidste uge) . . .

Kabinetsbestyreren er også lige flyttet til en ny lejlighed på det nok så mondæne Frederiksberg for at give ægteskabet de bedst tænkelige ydre rammer. Grundet alle disse omstændigheder kommer der ikke et, men to RUNE KIDDE-albums her til foråret. Da sådan et bryllup som bekendt koster, har den uforlignelige kunstner nemlig klasket et til sammen på en uge. Tegningerne er godt nok temmeligt sjuskede, men som han med et lille skævt smil formulerer: Hva' fa'en - bare lortet sælger (og den har han da vist stjålet et sted, -red.)

25 år med tegneserier . . .

2. januar 1980 afholdtes i Bagsværd reception i anledning af forlaget Interpresses 25 års jubilæum, samtidigt med at forlægger (af den lokale presse kaldet Danmarks tegneseriekonge) Arne Stenby fejrede sin 50 års fødselsdag. Tilbage i 1954 da Stenby startede sin virksomhed sammen med en medstifter og et par enkelte medarbejdere, ver det på et helt andet plan end idag, hvor virksomheden efterhånden rummer godt 100 medarbejdere. Stenby introducerede de små stribe-blade på dansk, Akim, Wild West, Davy Crocket og hvad de nu allesammen hedder. I tresserne kastede forlaget sig over seriehæfterne, de amerikanske superhelte Superman, Batman, Dæmonen o.s.v. og i 1968 så SERIEMAGASINET dagens lys. I halvfjerserne var forlaget som bekendt det første danske sådanne som så mulighederne i albumformatet, og så gik det atter slag i slag. Her i 1980 når forlaget at få udgivet ca. 600 bladtitler og 70 album.

Fremtiden er den danske serie, som Stenby gerne vil lave flere af. Foreløbig er det blevet til Freddy Miltons to Søren Spætte album og Valhalla, det største projekt forlaget indtil videre nogensinde har tumlet med. Men mere er da på vej.

Bl.a. en ny serie af Freddy og et Runne Kidde album (kuriøst). Forhåbentlig bliver det li' så store successer som kan anspore til flere projekter af samme slags. Sådan i løbet af de næste 25 års tid.

Udklip af:

Sjællands Tidende
Holbæk (V)

Pressefræs

Preben bor i Audebo, går i skole, hjælper til derhjemme

Men vil meget gerne være tegneserietegner. For tiden får han undervisning af free-lance tegner i København.

AUDEBO - Der er en fremtid for tegnetalenter, der vil lave tegneserier. Der er endda udmærkede muligheder, siger Jussi Olsen, free lance tegner, blandt andet ved forlaget Interpresse i Københavns.

— Og har man talent, er det bare med at komme igang med den uddannelse

Jo, for vi har her på egnen en lille snes kilometer fra Holbæk, ved Audebo, et af disse talenter.

Det er Preben Pedersen 16 år og skoleelev på Bjergmarksskolen. Han går i 9. d og er kendt af skolens elever som illustrator af skolebladet Humlebien som af sportsfisker-bladet Krogens læsere, hvor Preben har tegnet.

Men hvor kommer Jussi Olsen ind?

Han er ved at lære Preben at tegne endnu bedre, en sag, der blandt andet har at gøre med at fratage Preben angsten for at tegne bestemte ting.

Således har Preben aldrig brudt sig særligt om at tegne store flotte biler. Eller flotte damer, for den sags skyld.

Jussi Olsen siger til Sjællands Tidende, at mange tegnere især amatørtegnere har visse komplekser, visse emner de forsøger at komme udenom. Men at man, hvis det gælder om at tegne en stor serie, hvor man fører læseren vist omkring, må gøre det rigtigt, tegne det hele.

Tegnelæreren nævner eksempler på undgåede emner hænder, fødder, nogle undgår vand og atter andre vil ikke tegne raslende løv.

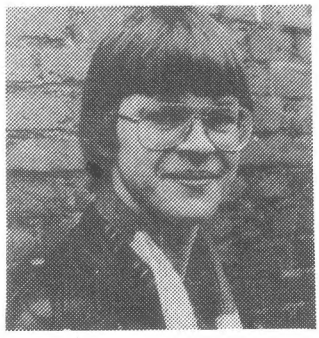

Preben Pedersen, Audebo, 16 år, der håber på engang at kunne illustrere elskede tegneserier som for eksempel: Anders And. (Foto: Steen Westh).

I skoven skulle . . .

Preben er glad for tegneserier, har læst mange. Han køber da også stadig et hæfte nu og da.

- De er bare blevet så dyre, mener han. Men foretrukne serier er Spilint og co, der tegnes af Freddie Quinn, Asterix hvis fader er Uderø Uderzo.

- De har begge den stofligged, der er så vigtig, siger Preben Pedersen.

Stofligheden vil sige, at man kan se hvad de tegnede ting er lavet af, hvilket stof.

Preben Pedersen fik engang i skolen, det var i tredie klasse, som opgave at illustrere visen »I skoven skulle være gilde«, på tavlen, mens de øvrige sang og gestikulerede til.

Interessen har været der siden og evnerne har udviklet sig.

Selv mener han at det først er blevet rigtigt godt efter 1976.

Hos Jussi Olsen har Preben blandt andet fået opgaver som at tegne de ringe, der dannes på vandoverfladen, når et bøgeblad rammer den. Og det skulle klares i tyve streger.

- Den første jeg lavede var ikke god nok, siger Preben Pedersen der også indrømmer, at han enkake nok har gjort en stor fejl i mange af de tegninger og serier han i tidens løb har lavet.

Jeg er blevet alt for hurtig færdig.

Måske på tryk

Om føje tid udkommer der måske, med vægt på måske, et amatørseriemagasin.

Og her har Preben en tegnet serie at bidrage med. 27 sider om en løjtnant der under 2. verdenskrig strander på en øde ø.

Med årene har han fået kendskab til de tekniske finesser, der er nødvendige for at lave en god tegning.

De rigtige materialer, det rigtige tegneredskab.

Efter den obligatoriske skoletid har han i tankerne at tage en handelsskoleuddannelse. Men med bagtanker, der har en masse at gøre med tegneserier.

Og vitser bliver der også tid til.

- Ja, faktisk kan jeg ikke lade være med at sætte tegning på et eller andet, jeg hører. Noget, jeg synes lyder skægt, siger Preben.

Og et af Prebens forbilleder er Sjællands Tidendes Hugo Mølvig. - Mens Trelleborg historierne var i avisen kunne jeg næsten ikke vente at få avisen hurtigt nok, siger Preben Pedersen.

tom

alt om Deulerans "blasfemiske" rejse til Saturn i KS36 !!

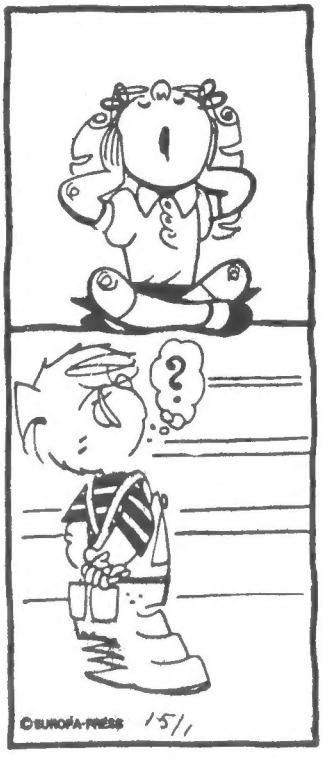

Mands-chauvinist?

Udklip af:

Bornholms Tidende
Rønne
(V)

Dato: - 1 DEC. 1979

I Politiken, som også bringer tegneserien om Jern-Henrik, føres for tiden en alvorsfuld debat, om denne ganske unge mand blander sig i tidens m/k-drøftelse som en ægte mands-chauvinist?

Det har nogle læsere påstået, mens andre tager drengen i forsvar og finder han er ganske harmløs, fri for tendenser til kønsdiskrimination - dog med enkelte tilbagefald i forholdet til Gina - og en sjov fætter.

Chauvinisme står for overspændt nationalisme. Men skal i forbindelse med denne sag opfattes som storpraler.

Det kan man vist ikke sige om Henrik, selv om han tydeligt har et klart blik for sine egne evner.

TEGNESERIESEMINAR '79-

Redigeret Af Torben S. Jensen & Ole M. Rasmussen

DE NORDISKE SERIESKABERE

1. Freddy Milton, 2. Magnus Knutsson, 3. Johan Andreasson, 4. Tarmo Koivisto, 5. Terje Nordberg, 6. Harri Vaalio, 7. Veli-Pekka Alare, 8. Erik Ildahl, 9. Örn Brynjolfsson, 10. Ole Munk Rasmussen, 11. Leif Almqvist, 12. Hans-Åke Gabrielsson, 13. Ragnar Lar, 14. Hans Möller, 15. Peter Madsen, 16. Rune Kidde.

I dagene 14-18 november 1979 afholdtes i København det første Nordiske Tegneserieseminar, arrangeret af det svenske Seriefrämjadet i samarbejde med det Rådgivende Utvalg For Tegneserier.

Indbudt var serieskabere fra alle nordiske lande (Danmark, Sverige, Finland, Norge og Island) og iøvrigt deltog så en lang række forlagsrepræsentanter fra alle lande, (repræsenteret var fra Sverige Semic, Raben og Sjøgren og Bokomotiv - fra Danmark Interpresse, Carlsen og Winthers- fra Norge Nordisk Forlag (semic) og fra Finland Kustannos Oy (Semic)), en række journalister og folk deraf beslægtet (såsom deres to udsendte KS-medarbejdere) og selvfølgelig en række foredragsholdere.

Formålet med selve seminaret var at starte anknytningen de enkelte nordiske lande imellem, til at komme igang (på den ene eller anden måde) med at få etableret en Nordisk tegneserie. At opgaven er stor var alle klar over, og at dette serieseminar kun ville blive et slag i en dyne også et faktum man bare måtte leve med. Men et sted måtte man jo igang, og seminaret her var da også den første konkret konstruktive ting som er blevet sat igang fra de alternative seriegrupperinger (med specielt svenske Seriefrämjadet i front) i halvfjerserne. Og serieseminaret skal da også følges op her ind i firserne.

At give en stor samlet oversigt over hvad som hændte på seminaret vil være en svær opgave (og måske igrunden også relativt uinteressant), så istedet har vi her på KS valgt at samle vore spredte indtryk sammen i en lille artikel/kommentarsamling som gerne skulle kunne opsummere hvad som var mest interessant, og hvad som kunne have interesse for mere end en snæver kreds af mennesker. Den samlede fremstilling af den »nordiske tegneserier« problematik kan vi så kun håbe dukker op i løbet af de næste år.

Nu har man ihvertfald fundet en mark at slå teltet op på.

TSJ

DANMARK: Vor egen lille andedam var på serieseminaret repræsenteret af Hans Møller (Blandt Betonblomster, Ulvetider og Hvor Der Spildes på forlaget GMT - se iøvrigt dette nummers interview), Peter Madsen (som har fået udsendt VALHALLA på Interpresse, han arbejder nu på nummer to - se iøvrigt det store interview i KS 34), Rune Kidde, (som netop har færdiggjort et album for IP - og så iøvrigt bare kendt fra både her og der, bl.a. det Kuriøse Kabinet, se andetssteds i dette nummer), og så til dels Ole M. Rasmussen (som foruden at være en af deres udsendte'' . . . også tegner FELIX i Politiken) og Freddy Milton (kendt for sit arbejde til Hollandsk Donald Duck og egne Funny Animal-serier, bl.a. en ny fra IP, »Gnuff«, som er på trapperne).

SVERIGE: Her deltog Leif Almquist og Hans Åke Gabrielsson, begge fra Fria Serier (se OMR's præsentation), Johan Andreasson (som tegner til et svenskt dagblad) og Magnus Knuttsson (forfatter på bl.a. Snells express, som har kørt herhjemme i SERIEMAGASINET).

NORGE: Herfra kom flere (for os danskere) ganske ukendte mennesker, men de 3 repræsentanter var Mette Newth (sørme så - en kvinde), Eirik Ildahl og Terje Nordberg.

FINLAND: Fra Finland kom Veli-Pekka Alare (som trofaste KS-læsere allerede har stiftet bekendtskab med, (se Vor Serie KS 32), Tarmo Koivisto og Harri Vaalo (se det seperate afsnit om Finland).

ISLAND: To repræsentanter dukkede op. Ragnar La'r og Sigurdur Örn Brynjólfsson, sidstnævnte er præsenteret på forsiden af dette KS. *TSJ.*

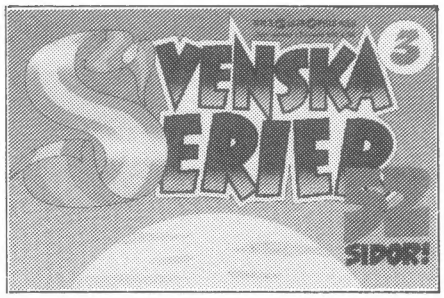

I Danmark vrimlede det på et tidspunkt (og lidt kommer der da stadigvæk) med små Fanzines og amatør-seriehæfter - modsat Sverige, hvor der gik noget længere mellem udgivelserne.

Det er slut nu - amatørscenen i Sverige er blevet etableret, og det endda af det store svenske forlag Semic. At det er seriehæftet »Svenska Serier« (SS) der tales om er vel gået op for den trofaste KS-læser. Vi har tidligere skrevet om dette spændende projekt - et etableret seriemagasin i stort oplag med amatørserier.

På serieseminaret holdt magasinets redaktør, Ulf Granberg (også redaktør af det svenske Fantomet), et længere og meget spændende foredrag om projektets tilblivelse og nuværende kulmination.

Motiverne for at sætte SS igang fra Semic's side var flere og ganske brogede:

Af egen interesse (meget kommercielt bestemt) for at kunne tage pulsen på det svenske seriemarked.

Man ønskede at skabe en form for »basisskole«, et sted hvor store talenter kan præsentere og finpudse deres sager, en fundamental nødvendighed hvis man har en fremtidig, nordisk serieproduktion i tankerne.

Og sidst, men ikke mindst for Semic, forummet for en kommerciel finpudsning til en svensk serietradition - på det kommercielle markeds betingelser.

Man satte SS igang med en større kampagne. Annoncer i de største aviser og ugeblade, og interne annoncer i forlagets egne publikationer (Fantomet, Basserne osv.).

Resultatet? - Ja, indtil videre har redaktionen modtaget ca. 700 serier, hvoraf 85% straks er blevet frasorteret. Alle får dog en kritik (eller hilsen) fra redaktionen når de tilbagesendes.

Salgstallene er også blevet langt højere end forventet, nr. 1 og 2 er idag ikke til at opdrive, og i snit er de første fire numre solgt i 32.000 ex. (hver). Derfor skrues udgivelsesfrekvensen også en tand højere op her i 1980 - fra 6 årlige numre laver man nu 8. Det betyder bl.a. at allerede publicerede kunstnere kan vende tilbage med nye ting.

De enkelte serieskabere modtager betaling for hvad som publiceres i SS på linie med hvad Semic ellers aflønner sin tegnerstab med. Dvs. en serietegner modtager et beløb mellem 400-700 sv.kr. pr. side.

Rettighederne til serierne beholder de enkelte kunstnere også selv. Hvor lang line er forlaget så indstillet på at give SS? - Ret så meget, ifølge redaktøren. Det kræves faktisk mere end 32.000 for at få det hele til at løbe rundt (hvis alt skal gå op i en højere enhed - hvad man fagligt kalder et produkts »break even« - skulle man sælge 36.000.) Foreløbig har man dog ingen tabsbegrænsning sat - bladet kan fortsætte i relativt lang tid med underskud. Hvad man frygter mest er igrunden at løbe tør for materiale.

TSJ

NÆ SVENSKERNE, DE KA'!

Hva ka' svenskerne? De kan ihvertfald få amatørtegneserier udgivet i en form og under distributionsforhold der siger sparto til hvad vi kan opvise herhjemme. Under påvirkning fra bl.a. Seriefrämjandet oprettede den svenske stat i 1976 en statsstøtteordning til tegneserier, og denne ordning har ikke været uden indflydelse på udviklingen hinsidan.

Den har banet vej for »FRIA SERIER« - en forening hvis formål er at »bringe lidt organisation i serieskabernes forsøg på at komme på tryk«. Meningen er at udgive et seriemagasin »MAMMUT« fire gange årligt, men indtil videre har man p.g.a. støtteordningens form måttet nøjes med at udgive albums enkeltvis, kaldet »MAMMUT SPECIAL« (!)

Foreløbig er det blevet til 3-4 albums plus »älgen ärlös« som blev udgivet i 1977 - som et af de første statsstøttede serieprojekter - af de samme folk men ikke i »Fria serier«s regie. Serierne har en gennemgående høj kvalitet, ikke mindst i deres udstyr: lækkert hvidt papir, kartonomslag i farver og et fornemt lay-out.

Når man dykker ned i disse albums, genkendes træk fra danske amatørserier: Først og fremmest røber tegnerne mere fornemmelse for tegneserie*mediet* end egentlig tegnemæssig kunnen - og det er nok godt på længere sigt. Det sidste er sikkert noget de kan lære. Dernæst de sædvanlige begynderproblemer: man har svært ved at få personerne til at se ens ud historien igennem, uegal komposition både handlingsmæssigt og visuelt, og manglende sammenhæng i historien.

Men på trods af indvendingerne har de fire albums jeg har set været positive oplevelser. Sjovt nok ligger tre af dem - Ulf Frödins »älgen är lös«, Leif Almqvists »Stenstaden« og Johan Højers »Snövita stålar« - tegnemæssigt tæt op ad hinanden idet de baserer sig på en kontrastrig sort-hvid grafik med lidt jugendpræg. D'herrer deler tegnestue i gruppen »Comix Nostra« så det kan måske være lidt af en forklaring.

Historierne er interessante - »älgen är lös« hæver sig både grafisk og »litterært« over de andre; den er en smuk og meget original fortælling om elgen Putte som flygter fra ZOO, søger ind til byen og ender med at være fremmed både dér, i skoven blandt sine artsfæller og i den dyrepark hvor han startede. »Stenstaden« er en mere realistisk historie om den frustrerede ungdom i en svensk forstad, lidt i Ole Pihl-stilen, og med »Snövita stålar« bevæger vi os henimod underground-genren, en komplet amoralsk og sine steder meget morsom - men på bunden dybt alvorlig og tragisk - historie om heroinhandel.

Per-Inge Ishedens »Spindlarnas rike« er det sidste af de MAMMUT SPECIAL-albums jeg har læst, og det anslår ganske andre strenge end de øvrige. P-I.I. har lagt et kæmpearbejde i denne collage af foto-montage, tuschtegning, gouache, raster og udklip fra diverse blade, og opnået et spændende omend ikke just overskueligt resultat. Ligeså skrupforvirret er historien som handler om Jorden år 1995, for størstedelen ødelagt af krige & miljøkatastrofer; men et teknologisk højtudviklet bysamfund har overlevet under en glaskuppel, og dets nærmest Orwellske fascistiske magthavere baserer nu - tror jeg nok - bl.a. deres eksistens på udnyttelse af et bondesamfund som også har bestået, beskyttet af dalsænkningen de lever i. Måske kan 2. del af denne fortsatte historie til sin tid afhjælpe uoverskueligheden lidt.

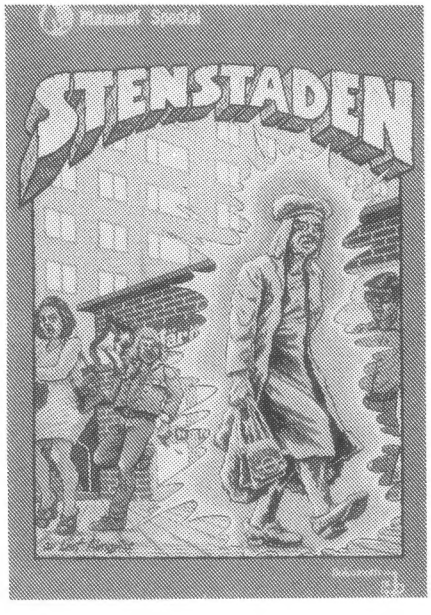

Manuskripterne er også den gennemgående svaghed i det andet store svenske projekt jeg her vil omtale, nemlig seriehæftet »SVENSKA SERIER«. Semic Press (svenskernes svar på Interpresse) har, efter at være blevet opfordret til det i årevis, startet et serieblad med udelukkende nye svenske serier af uetablerede kunstnere. Det er blevet en succes, og nr. 1 er allerede umuligt at skaffe. Men jeg har altså fået fat i nr. 2-6, som jeg finder ligeså opmuntrende som »Fria serier« - og jeg kan love at vi fra nu af regelmæssigt vil vende tilbage til denne nyskabelse på den nordiske tegneseriefront.

Det er naturligvis en overordentlig blandet landhandel, også kvalitetsmæssigt - men som helhed er standarden flot, og især grafisk er der perler imellem. Jeg ved stadig ikke hvad for et ben jeg skal stå på, af begejstring over »ANNAS SERIE« i nr. 3. Patrik Norman mestrer en streg med usædvanlig stramhed og elegance, og han introducerer et miljø og et persongalleri der - billedmæssigt - giver associationer til selveste Peter Plys. Men historien og helheden virker meget usikker og synes nærmest båret af en punk-filosofi hvor ingen logisk sammenhæng øjnes i tingene og begreberne - alt er tilladt. Som meget af den ny bølges kultur virker historien for privatistisk og dermed uinteressant.

Hans Christensens »Häng med på party« i samme nummer er en serie af mere fast konsistens, også glimrende tegnet og med en stilfærdig, men bæredygtig historie der tydeligvis er hentet ud af kunstnerens virkelighed. Noget man godt kunne ønske sig lidt mere af i dette blad, hvor størstedelen af serierne betræder stier som allerede er trampet til Grand Canyon-størrelse af de etablerede: science fiction, superhelte, historisk realisme, detektivserier o.s.v. Amatører er tydeligvis meget mere idérige og inspirerede når de skal tegne end når de skal skrive manuskript.

I den forbindelse kan jeg sluttelig oplyse at Svenska seriers redaktion er opmærksom på problemet og leder med lys & lygte efter gode manus-forfattere - var det måske noget for en eller to af KS' læsere? Man *skal* ikke være svensk statsborger.

Ole Munk Rasmussen

SERIE AF JOHAN ANDREASSON

/BANZAI 1 1979

PRODUKTIONEN

På seminaret var repræsenteret både den danske og den svenske afdeling af *Carlsen if*, gennem hhv. *Jens Peder Agger* og *Arne Mossberg*. Jens Peder talte om »Produktion og samproduktion af seriealbums«. Han fortalte at Carlsen *køber* næsten alle deres serier i udlandet, fordi det er dyrt at lave serier i Danmark - både at betale tegner- & forfatterarbejdet og at fremstille off-set filmene. Samt at forlagets produktion overvejende er »samproduktioner« (co-produktioner) hvilket vil sige at man ved at udgive serien i flere lande på nogenlunde samme tid kan lave større oplag og spare tryk- og film-udgifter. Jens Peder gav et overslag på udgifternes fordeling ved udgivelsen af et album i 20.000 eksemplarer:

Af udsalgsprisen på 17,50 kr. er de 2,90 moms og 6,50 boghandlerens fortjeneste. Dermed resterer 8,10 kr. og deraf går til tryk ca. 3,- kr.

litho	0,10 kr.
tekstfilm	0,20 kr.
oversættelse	0,15 kr.
tekstning	0,15 kr.
royalties	0,85 kr.
spedition	0,10 kr.

samt til filmkopien 9,30 kr. Det er denne udgift der stiger til *2,50 kr.* ved en original dansk produktion og sammen med forhøjede royalties medfører en udsalgspris på *30 kr.* Jens Peders konklusion var

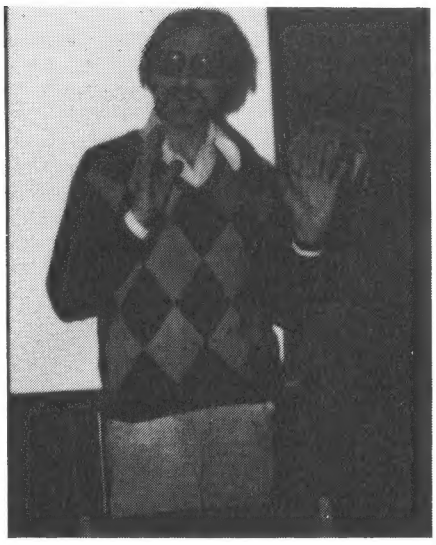

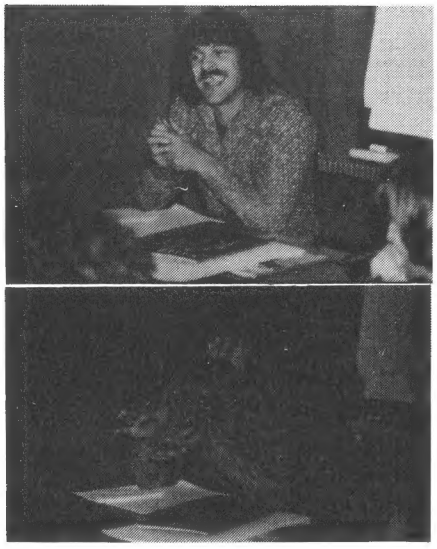

at hvis man skal have held med at stable en national tegneserieproduktion på benene, må man slippe væk fra »pristyranniet« - man må simpelthen vænne folk til at danske serier koster mere end udenlandske. Mon det ka la sig gøre?

Arne Mossbergs foredrag handlede om »Markedsføring og distribution af seriealbums« - i Sverige. Svenskerne havde ligesom os forsøgt at lancere *Tintin* i starten af tresserne og mislykkedes - og prøvede så igen i 1968 ved at bearbejde boghandlerne, varehusene og *Pressbyrån* - kaldet »Presan«, som er blevet de svenske albumproducenters store indtægtskilde. Det drejer sig om et landsomspændende system af aviskiosker, og det er først & fremmest herfra at man har solgt de indtil nu 6 mill. svenske seriealbums. Med denne monopolagtige rolle har »Presan« også fået en styrende funktion, idet de store forlag har kunnet yde forhandlerne bedre service og været i stand til at fremme salget af bestemte serier via tilbuds-kampagner, hvorimod det er svært for de *små* producenter at lægge an på distribution gennem »Presan«.

Ole Munk R.

DEN DANSKE TEGNESERIE

Og hvor står så den danske tegneserie henne i alt det her - det beskæftiger Søren Vinterberg sig en hel del med i et indlæg på seminaret. Han startede generelt:

Der findes ingen mening med at snakke om serier hvis man ikke formår at placere dem i en verdens virkelighed. Der findes en udpræget tendens til (i fankredse, og et sted som KS) at bare snakke serier for seriernes skyld. Der findes stadig en generation som mener at man stadig ikke kan læse serier. Men den generation som er godt på vej (altså os stakler mellem 20-30 år) er idag inde i varmen, bl.a. som forlagsredaktører, og det har betydet en enorm udvidelse af markedet.

Man må sætte serierne og læsningen af samme ind i 60'ernes sociologiske sammenhæng. Ekspansionen på arbejdsmarkedet (bl.a. flere kvinder ud), betød en ekspansion også af seriemarkedet med serierne som en substitut for familiesamværet og som terapi på institutionerne. Derfor seriehæfte boomet sidst i tresserne, og ditto for albums i halvfjerdserne. Men hva' så med vore nationale serier? Hvordan har de udviklet sig? Søren mener at udviklingen hidtil er faldet i 3 faser:

1) Først de ret så internationale avisserier (f.eks. Poeten og Lillemor) og i 1970-72 de første politiske serier (bl.a. Røde Mor).

2) Derefter tilkobles GMT (Bl.a. Hans Møllers serier) plus fanbevægelsen (småmagasiner som SEJD og SÆR & KÆR).

3) Stedet vi står idag - en større åbenhed på markedet (mange alternative er kommet med - Corsaren, Information osv.) og de store kommercielle forlag har åbnet op (med bl.a. Valhalla fra IP).

Og hvad stiller vi så op med det? Ja, vi skal nok i debatten passe på ikke at blive alt for nationale i vore synspunkter. Det drejer sig nemlig enormt meget om virkelighed, og det er der bare ikke så pokkers mange serier der handler om og er - nemlig dem som skal være internationale sællerter. Men vi skal heller ikke frem til at tælle flag i vore egne serieproduktioner. Hvad som er vigtigst er at fremdyrke serierne som værende brugbar flere og andre steder end i fritiden.

Hvordan skal den danske serie af imorgen så se ud?

Forhåbentlig ikke for kommerciel. Dog må den nødvendigvis være så præcis og afbalanceret at den kan konkurrere med den kommercielle. Måske nok præget af det ufærdige - så anderledes at den kan konkurrere, men aldrig så resultatet giver sig selv.

Forlagene kunne meget vel spille en stor rolle her ved at investere - man ku' jo kalde det produktudvikling. Det har indtil videre kun IP gjort. Men man kunne da forestille sig en økonomisk støtte i form af legater og stipendier, eller måske ligefrem en direkte statsstøtte til serier.

TSJ

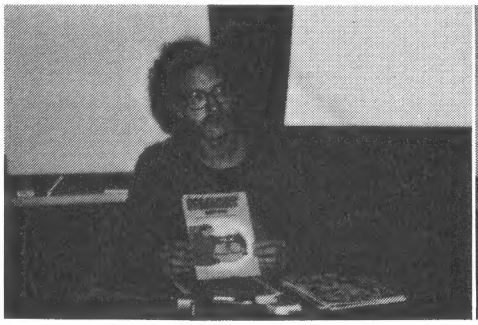

SERIER I FINLAND/Paula Christensen

Tegneseriekulturen har vist sig, at være særdeles livskraftig i Finland. Også målt med international målestok klarer Finland sig fint, hvilket tegneserien »Mämmilä« er et udmærket eksempel på. Den danske læser, som føler sig hæmmet i den finske serieverden på grund af sproget, kan f.eks. tænke på den franske Claire Bretecher's serie »De frustrerede«. Den samfundskritiske, bevidst socialrealistiske ånd er blot mere positiv i den finske serie, mere »menneskevenlig«.

Historien foregår i et lille landsbysamfund i Finland, sidst i 70'erne. De forandringer, som vi alle kender i de industrialiserede lande, kommer også til »Mämmilä« (frit oversat: »Grødsted«. I hæftet følger vi nogle familiers skæbne og reaktioner overfor »moderne tider«.

Hæftet starter med en skildring af hverdagen i »Mämmilä«. Især den opvoksende ungdom er fint repræsenteret i persongalleriet. Vi følger en mor og søn på indkøbstur, og konstaterer at knallertfeberen også hærger i Finland, og at cowboybukserne skal have det helt rigtige svaj for at blive akcepteret. På byens sportsplads foregår der en masse, både diskoskast og skiløb er populært. Tyske campister besøger byen, og der sker små uoverensstemmelser mellem de unge sommergæster og den lokale ungdom. Mændene fisker i deres fritid, og hygger sig i det lokale værtshus/café. Een episode handler om en ko, som tager en tur til byen fra den nærliggende bondegård.

Men i Mämmilä bor der også mennesker, der har store ambitioner. Blandt andre den smarte direktør fra stedets største fabrik, som også har interesser i politik. Der er forandringer på vej; byen skal have en ny byplan. Læseren får lov til at kigge ind bag de lukkede døre. Og her bliver vi vidner til et svindelnummer med byplanen. Den korrupte borgmester, fabriksdirektøren og entreprenøren ændrer det miljøvenlige forslag, der går ud på at føre den kommende hovedvej uden om byen og en fredning af den gamle bykerne. Den ændrede plan fører hovedvejen tværs igennem byen, men som direktøren siger; pengestrømmen føres til Mämmilä! (og direkte til hans fabrik-). Konsekvensen af beslutningen bliver så en ubarmhjertig nedrivning af den ældgamle bykerne; der skal jo skaffes plads til den nye vej! Om dette vil lykkes, får vi svar på i slutningen af hæftet.

Vi følger hvordan en gammel flygtningekone fra Karelen (erobret af USSR, red.) bliver hjemløs, da nedrivningerne påbegyndes, og de cigarrygende rigmænds planer er ved at blive en realitet. Men, i den 11. time er der nogle vågne medborgere, der giver luft for deres harme og vrede i en protestskrivelse, med masser af underskrifter på, hvilket får nogle politikere til at reagere. Og gennemførelsen af byplanfornyelsen bliver udsat et år p.g.a. nærmere kritiske undersøgelser. En historie, der kunne være fra det virkelige liv; en hyldest til det almindelige menneske. Et bevis på, at de små i samfundet ved at stå sammen kan afværge umenneskelige overgreb.

Det, der imidlertid adskiller dette hæfte fra de politiske tegneserier, er den overordentligt fine menneskeskildring; her er ingen stereotype superhelte, personerne er gjort virkelige med svagheder og styrker. De forskellige mennsker handler psykologisk troværdigt, interessant og overraskende. Det unikke ved hæftet er også den humanistiske ånd, jeg gerne så mere af i tegneserieverdenen.

Den kunstnerisk-tekniske udførelse er vellykket. Tegneren Tarmo Koivesto er i dette hæfte tydeligt inspireret af Hergé's stil; idet hele taget den kontineltale stil. I sin naturalistiske streg virker han saglig, sober og oplysende. Her er ingen overdrivelser. Hæftet er holdt i en strengt klassicistisk form. Genialt i hæftet er også harmonien mellem tekst og billede, og tegnerens fantastiske evne til at gå direkte til sagen. Alt overflødigt er skåret væk; vi får simpelthen essensen af det givne øjeblik i historien, med matematisk nøjagtighed. Dette meget kontante billedsprog bliver så suppleret med lækre detaljer, som ihvertfald er en fryd for een, der kender finske provinsbyer indefra.

Hæftet er gennemkoloreret med sarte pastelfarver, hvilket igen understreger det kontante, kølige helhedsindtryk. De fleste episoder er holdt i en dominerende grundfarve, som bliver forstærket ved brugen af andre farver i små mængder. Ved denne teknik opnås en behagelig, stemningsgivende æstetisk helhed.

Om kompositionen kan man sige, at billederne virker pædagogiske og oplysende; altid mennesket i centrum. Her har vi også det ideoligiske budskab i en nøddeskal. Det enkelte individulle menneskes vilkår og livsudfoldelse i 70'ernes Finland.

I de fleste episoder er kompositionen velgennemtænkt, billederne besidder en indre spænding, og tegnerens suveræne og elegante brug af perspektiv vidner om et stort talent og top-profesionel baggrund.

Uden at tale om en nyskabende eller revolutionerende tegneserie i teknisk eller kunstnerisk henseende, har vi med »Mämmilä« at gøre med et velfungerende, intellektuelt billedsprog. Stilen er kraftigt udviklet, men har dog stadig nye muligheder i sig.

Hölmöläistarinoita er seriehæfter indeholdende historier, som verserer i alle lande, nemlig Molbohistorier.

Det er en samling Molbohistorier samlet fra Finlands folkedigtning og folkeminde-arkiver, frit omformet til tegneseriens sprog. Hæfterne er ret flotte, særprægede og originale i tegnestilen, og farvelægningen.

De tragi-komiske historier foregår i urgammel tid i de finske skove. Og tegneren får gennem mennesketyper og miljøer, samt via landskaberne givet hæfterne det helt rigtige finske udseende og særpræg. Jeg blev virkeligt revet med under læsningen, og i ånden sad jeg også i den lille bjælkehytte med sivsko på (i Finland flettede birkebarktøfler) og kogte grød ved det åbne ildsted.

HVORDAN KOMMER MAN VIDERE?

En af arbejdsgrupperne på det nordiske serie-seminar var en diskussionsgruppe omkring vilkårene for nordiske serier og mulighederne for at forbedre disse vilkår. Gruppens resultat blev fremlagt på den afsluttende forsamling af den norske serietegner *Mette Newth,* som var en af seminarets mest aktive deltagere:

1. Vi ønsker et *nordisk serieskaberkursus* - både for amatører og for professionelle. Nordisk Råd bør anmodes om økonomisk støtte hertil - man kan bruge de Nordiske Litteraturkurser som model. Et sådant kursus er særlig vigtigt for de lande der har svært ved at få tegneserier udgivet (Norge, Island).

2. Vi foreslår etableret et *nordisk tegneseriealbum* i farver, sat sammen af serier fra alle de nordiske lande og udgivet regelmæssigt - med »centralredaktion« lagt på skift i de lande der deltager, men med et par faste medlemmer for at sikre en vis kontinuitet i albummets karakter.

Albummet skal rettes mod et publikum fra 9 til 90 år, og det skal være åbent for både amatører og professionelle med vægten lagt på *kvalitet.* Serieskaberne og redaktionen skal kunne arbejde uafhængigt af pædagogiske, kommercielle eller kulturpolitiske krav. Pengene skal skaffes via Nordisk Kulturfond, som må garantere 2 års albumproduktion til start.

3. Deltagerne fra de kommercielle svenske forlag (Semic, Carlsen) har lovet fremtidig at ville sætte en vis procentdel af prisen på hvert solgt album i en *fond* som i samarbejde med Seriefrämjandet skal støtte nye tegneserieprojekter.

Disse resultater blev bifaldet af seminarets deltagere - Seriefrämjandets repræsentanter var pessimistiske m.h.t. albumprojektets reelle muligheder, idet de mente tallene der skulle få det til at løbe rundt var for højt sat - oplagstallet var f.eks. sat til 50.000. Forlagenes »godgørenhed« kunne synes overvældende, men kan nok begrundes i PR-værdien samt frygt for at den svenske *stat* ville blande sig yderligere i støtte/ikke støtte-spørgsmålet hvis ikke de private forlag gjorde noget.

Ole Munk Rasmussen

ANTIKT

BARE KLØ PÅ, DRENGE!
DET ER LEGENDE LET AT RIVE NED MED DET HER MODERNE GREJ!
NU FÅR MAN DET HELE JÆVNET MED JORDEN PÅ EN DAG! FØR TOG DET OP TIL ET PAR UGER!
DAMERNES MAGASIN DER, ER EN VANSKELIGERE SAG... KONSTRUKTIONEN ER AF TYKKE BJÆLKER, OG AF SOLID STØBNING...
Damernes magasin
NU BLI'R DER BYGGET EN NY BANK TIL MAMMILÅ, OG OVEN I KØBET DEN FØRSTE OFFENTLIGE PARKERINGSPLADS...
LAD OS VENDE TILBAGE TIL SAGEN I MORGEN, NÅR DEN DÉR ANTIKKE RØNNE ER VÆK!
FAR! KØB EN GRAVKO TIL MIG!
JAGÅ, HE, HE! MEN DU MÅ JO IKKE KØRE SÅDAN EN ENDNU...
FJOLS! JEG MENTE SELVFØLGELIG EN SÅDAN LEGETØJSGRAVKO SOM STÅR I BRUGSENS VINDUE!
ROVE
SÅ BLEV PLADSEN RYDDET! ENTREPRENØREN BEGYNDER AT GRAVE FUNDAMENT I OVERMORGEN!
FINT! KOM NU OG SPIS BEGGE TO!
RAUNO, KOM OG SPI...
MIN ANTIKVASE !!!
DET DER GAMLE SKIDT STÅR I VEJEN FOR MIN PARKERINGSPLADS!

Oversat af Paula Christensen. Håndtekstet af Henrik Bock.

ENDNU ET UDSTILLINGS INITIATIV

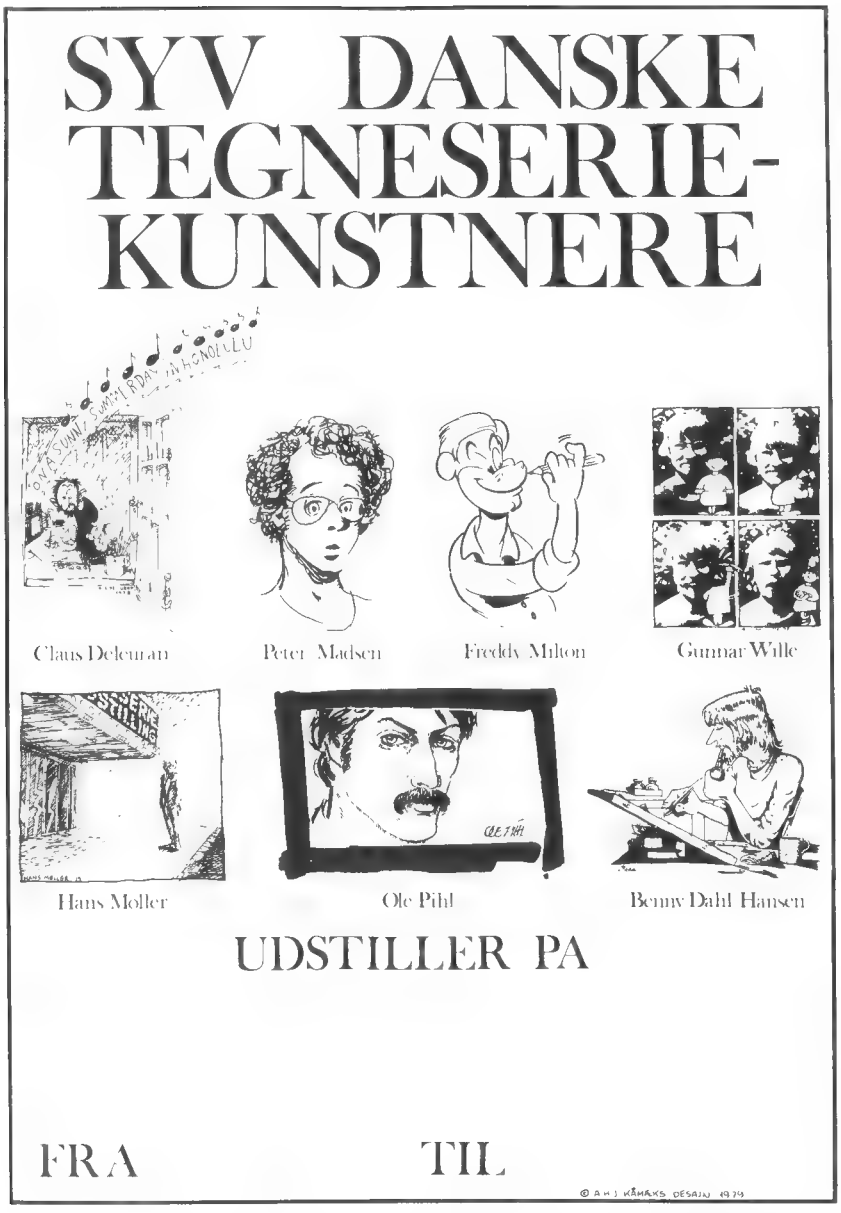

Tekst: Anders Hjort Jørgensen

Foto: Leif P. Jørgensen

Dansk tegneseriekunst og -kultur har - som det sikkert vil være læsere af dette tidsskrift bekendt - været inde i en rivende udvikling i 70erne. En udvikling, som på den ene side skyldes, at mere eller mindre gudbenådede tegneseriekunstnere har kunnet få deres produkter formidlet til et publikum gennem diverse amatørfanzines som »Sejd«, »Sær og kær«, »På stribe« o.l. Og som på den anden side skyldes, at modige tegneserieforlag har turdet binde an med økonomisk risikable udgivelser, som udtrykker en specielt dansk mentalitet.

Det sidste er selvfølgelig en følge af det første. De mange amatørfanzines, som talte og taler til en snæver kreds, har for en del kunstneres vedkommende muliggjort den træning og udvikling, som er nødvendig for at få et større publikum i tale. Og udviklingen af den større mediebevidsthed hos den talentfulde del af kunstnerne har medvirket til at vække interessen hos forlagene.

Det danske Tegneserieforbund har gennem sin årligt tilbagevendende udstilling i Huset i København gjort opmærksom på - ved at præsentere både skidt og kanel - hvad der rører sig indenfor dansk tegneseriekultur. Et par helt oplagte talenter er blevet »opdaget« gennem dette initiativ, som også har medvirket til at vække pressens bevågenhed.

Huset i Århus har ligeledes sin tegneseriegruppe, som sørger for, at befolkningen i Århus med tilliggende herreder oplyses om, hvad der sker i - først og fremmest - den jyske tegneserieundergrund. Det har bl.a. ført den danske tegneserieantologi »Hård Kost« med sig.

Man kan ikke påskønne disse initiativer nok. Desværre må man så i samme forbindelse erkende, at de ofte kun bemærkes af en snæver kreds af i forvejen bevidstgjorte. Den store hob af danske tegneserielæsere ænser knapt nok disse udstillinger. Dette vil udstillingen »Syv danske tegneseriekunstnere« forsøge at råde bod på ved at benytte samme kanal, som også Århus-folkene så småt har forsøgt sig med - folkebibliotekerne.

Ca. halvdelen af den danske befolkning benytter sig af de tilbud, som folkebibliotekerne stiller til rådighed. Ingen anden kulturel institution har til stadighed kontakt til så mange mennesker, og derfor vil en udstilling af danske tegneserier blive bedst bemærket gennem folkebibliotekerne.

I perioden 29. august-16. september 1978 arrangerede tegneren Hans Møller en udstilling af diverse danske tegneseriekunstneres værker på Hørsholms bibliotek. Foruden sig selv præsenterede han Ole Pihl, Claus Deleuran, Gunnar Wille, Freddy Milton og Peter Madsen.

Udstillingsinitiativet blev forelagt Danmarks Biblioteksforening, som hvert år producerer en lang række udstillinger og tilbyder dem til folkebibliotekerne. Desværre var man ikke her tilsinds at betragte tegneserieudstillingen som folkebiblio-

Hans Møllers og Ole Pihls plancher fortæller hver på sin måde om en tegneseries tilblivelsesproces.

teksrelevant. Den egnede sig simpelthen ikke til formålet, var det svar, som man gav Hans Møller.

Det var nu ikke alle, som var enige med DB i denne vurdering. Vestsjællands Amts Biblioteksforening, V.A.B., en lokalafdeling af DB, mente nok, at man kunne yde 2000 kr. i garantisum til etablering af en sådan tegneserieudstilling. Selvom denne sum ikke lyder af meget, dækkede den nemt de udgifter, som var nødvendige for at gøre Hørsholm-udstillingen til en biblioteksrelevant vandreudstilling.

En udstilling bestående af syv dobbeltplancher - en til hver kunstner - størrelse 100x140 cm, samt en tredobbelt, størrrelse 100x120 cm, med titlen »Sådan laves en tegneserie«. Sidstnævnte er produceret af Freddy Milton med stof hovedsagelig hentet fra »Interpressen« nr. 2, sommer 1977, men også med skitser fra »Donald Duck« og »Pest blandt mennesker«.

Udstillingen havde premiere på Slagelse Centralbibliotek i perioden 15. til 27. oktober. Indtil videre skal den cirkulere i Vestsjælland, men planen er, at den derefter skal tilbydes bibliotekerne på landsplan.

Formålet er selvfølgelig at præsentere ovennævnte seks tegneseriekunstnere fra Hørsholmudstillingen - samt Benny Dahl Hansen - for en større offentlighed. Men det er også et forsøg på at vise en tegneseries tilblivelsesproces.

Freddy Miltons »Sådan laves en tegneserie« giver indgangen til det sidste, men desuden har Hans Møller, Peter Madsen og Ole Pihl redigeret deres plancher således, at de viser tilblivelsen af »Hvor der spildes«, »Ulven er løs« og »Som blommen i et æg« (Leif i forstaden 2).

Sidstnævnte viser forøvrigt, at Ole Pihl har gennemgået en spændende udvikling siden »Leif i forstaden«. Hvor han før havde svært ved at fremstille en person ensartet og karakterfuldt, er han nu nærmest overperfekt. Hans tegninger bringer mindelser om både Giraud og Bilal - ihvertfald de seks sider, som jeg foreløbig har set af »Som blommen i et æg« - og det bliver spændende at se, om løfterne kan holdes, når det endelige resultat foreligger. Mens disse linier skrives, ligger Ole Pihl i forhandlinger med Carlsens if om en udgivelse af serien som farvealbum i slutningen af 1980.

De fire øvrige kunstnere viser færdige eksempler på deres kunnen.

Gunnar Wille har overført en del af diasserien fra sit multimedieshow om Tænksomme Thomas, »Indianerkrigen«, til farvepapirkopier og redigeret dem som tegneseriesider.

Benny Dahl Hansen er repræsenteret med sider fra sit nye album »Atomterroristerne« (GMT) og med »Rasmus og Grevens fejde«, som p.t. foråret 1980 skulle også denne udkomme som album fra GMT - med ledsagende pædagogisk materiale til folkeskolens historieundervisning.

Claus Deleurans planche henter eksempler fra »Thorfinn« og »Rejsen til Saturn«, men selvfølgelig også fra hans og broderen Jespers »Pirelli & Firestone«, som »Information« publicerede over en periode tidligere på året, og som nu foreligger som album.

Freddy Miltons planche er titelmæssigt den mest omfattende. Den rummer diverse bidrag fra »Sejd« og viser desuden eksempler fra »Zenit«, »Sheerluck Homes«, »Polo«-serien, »Donald Duck« og »Søren Spætte«. Desuden præsenterer den sider fra efterfølgeren til sidstnævnte, »Familien Gnuff«, samt et par PR-tegninger til denne. Ifølge planen udgives første album i den nye serie af Interpresse i begyndelsen af 1980.

Selvom udstillingen altså kun medtager syv af de mange kunstnere (otte med Jesper Deleuran), som i øjeblikket kan aftvinge opmærksomhed i Danmark, giver den dog et varieret billede af en talentfuld og mangesidet national tegneseriekultur. Og den lover godt for fremtiden!

Endnu kan dog kun få danske tegneseriekunstnere udtale sig på linie med Freddy Milton: »Som det ligger nu, er jeg fuldtidsbeskæftiget med tegneseriearbejde af forskellig slags og tjener vel efterhånden så meget som en almindelig faglært arbejder.«

Den foreløbige udstillingsplan for Vestsjællands biblioteker ser således ud:

17.03.80-29.03.80: Høng
08.04.80-19.04.80: Sorø
28.04.80-10.05.80: Nykøbing Sj.
09.06.80-21.06.80: Tornved
21.07.80-02.08.80: Dragsholm
11.08.80-23.08.80: Dianalund
01.09.80-13.09.80: Holbæk
22.09.80-13.09.80: Holbæk
22.09.80-04.10.80: Kalundborg
13.10.80-25.10.80: Trundholm
03.11.80-15.11.80: Skælskør

Benny Dahl Hansen-ill.:
»Rasmus og Grevens fejde« henter sit stof fra Danmarkshistorien, men selvom der senere vil blive udsendt pædagogisk ledsagemateriale til albumsudgivelsen, er der ikke tale om tør historie-indlæring. Serien præges af lige dele facts, spænding og humor, og specielt hvad det sidste angår, kommer Benny Dahl Hansen vist til at indrømme, at »Lucky Luke«s Ra-ta-ta ikke har levet forgæves. Det fremgår dog ikke af dette billedeksempel!

RASMUS!!
MOR!!
RASMUS!! HVOR HAR DU DOG VÆRET?
BARE UDE FOR AT FINDE SKIPPER CLEMENT SÅ HAN KU' HJÆLPE OS
MÆNDENE VIL BEFRI JENS DJUS!
AK JA, OG VI VIL BLIVE STRAFFET
MÆNDENE BRINGER OS I ULYKKE!
HVA' MED MIG OG BØRNENE HVIS SEVERIN BLIVER SLÅET IHJEL?
SÅ SÅ!
VI KOMMER ALLESAMMEN I SKÆR SILDEN, JA VI GØR!
LAD OS SMIDE STYGGE KRUMPEN UD FRA BØRGLUM KLOSTER - I CHRISTIAN D 2 s NAVN!!
JAAAAAAAAA
Næste dag

INTERVIEW MED HANS MØLLER

af torben s. jensen

KS: Hvordan har du igrunden pejlet dig ind på begrebet tegneserier?

HM: Det startede sådan set med, at jeg var i Amerika et års tid og gå i skole, og der boede jeg hos en fætter, der havde lavet en hel del serier, så ham startede jeg sammen med - vi lavede nogle ting til et skoleblad, og så'n kom jeg efterhånden ind i det. Senere lavede jeg noget til et skoleblad herhjemme, og da jeg så kom ind til militæret startede jeg med det formål at ville lave en bog om militæret - og det viste sig så senere at tegneserien li'som var god til det.

KS: Men interesserede du dig for mediet »serier« - læste du dem fra barnsben af?

HM: Jeg tror ikke, at jeg har læst specielt mange - ikke haft så'n et specielt nært tilknytningsforhold til dem - men jeg har altid tegnet meget, det har nok betydet en del. Men noget særligt patetisk/nostalgisk forhold til serier kan jeg ikke mobilisere - kun en smule . . .!

KS: Ja . . . så er der så BLANDT BETONBLOMSTER (BB) din egentlige debut på forlaget GMT i 1975 - hvorfor lavede du lige den serie og hvordan blev den til?

HM: Tja, den kom til at se ud som den gør, fordi - den gang tegnede jeg altså på den måde . . . (fnis, -red.) men, rent opbygningsmæssigt blev den udformet som en ren kronologisk skildring af min egen rekruttid. Det begyndte med at jeg søgte ind til militæret fordi jeg ville derind og skrive en god bog om dem, og da jeg søgte ind mente jeg, at militæret var noget lort, ikk' . . . (det mente jeg også da jeg lå inde og jeg mener det stadig idag). Da jeg lå inde var der enormt mange, der lå og tyrede de her små krigsblade - Commandoserien ovs. - og så tænkte jeg, at skal man have fat i dem (som værende det potentielle publikum) så må man sgu' lave tegneserier, for de læser altså bare ikke bøger. Så prøvede jeg altså at sætte mig til at tegne lidt, lave nogle scener - også fordi jeg altid godt har kunnet li' at tegne. Den dialog, der ligger i BB er altså reel hele vejen igennem, det er altsammen noget som er blevet sagt - det er sådan set ikke noget, som jeg selv har fundet på - intet er digtet til. I selve min soldatertid fik jeg så færdiggjort ialt en 10-12 sider - og resten af serien lavede jeg så umiddelbart efter.

KS: Hvornår lå du inde?

HM: Fra 1. juli 1974 - 1. april 1975, og albummet kom ud sidst i november 1975.

KS: I »Holstebro Dagblad« som »anmeldte« albummet står der ellers, at du kun beskæftiger dig med halve sandheder om militæret?

HM: Nåh, det er nu nok bare fordi at hende, der har anmeldt BB kun ser en side af sagen - det gør jeg da iøvrigt også - det er bare en anden side.

KS: Albummet har også nogle store tekststykker puttet ind - ikke skrevet af dig . . .

HM: Der opstod jo nogle problemer - nogle problematikker (?) som jeg havde svært ved at komme omkring i billeder - og så prøvede jeg at få nogle fagfolk til at dissikere disse problemer for mig. Det kan måske godt opfattes som en slags mistro til mediet, men - det er da også faldet fra i mine senere albums.

KS: Freddy Milton anmeldte BB i KS og han bemærkede netop, at det virkede seriefortællermæssigt malplaceret, at man måske var bange for at serien ikke kan stå for sig selv - at tekststykkerne skulle være mere slagkraftige - men, det var altså helt din egen idé at have dem med?

HM: Det var fuldstændigt min idé, fordi jeg syntes, der var nogle ting, som kunne uddybes bedst på den måde - men de bliver nok sikkert heller ikke læst før til slut, for folk kigger vel først billederne igennem, og når de er færdige med det, er de formodentlig så trætte, at de ikke gider læse det alligevel, så . . . jeg tror igrunden, at det var spild af plads, og spild af gode forfatterkræfter at få det gjort.

Men det er synd, for der ligger faktisk et stort arbejde i dem.

KS: La' os blive et øjeblik ved Freddy's anmeldelse - han nævner også forlaget GMT - hvorfor blev det igrunden lige det forlag, som udsendte BB, og hvordan kom du i kontakt med dem?

David Nors Hansen, som er en af artikelforfatterne på B.B. foreslog at jeg skulle prøve GMT, han mente at bogen kunne falde godt i tråd med deres udgivelsespolitik. Det viste sig at holde stik og jeg har faktisk aldrig haft kontakt med andre forlag. Det har jeg stort set ikke haft grund til at være utilfreds med.

TSJ: Har du noget overblik over reaktionerne/modtagelsen af BB, da den kom i november 75.

HM: Ja, det er absolut den af mine serier, der lever længst - den sælger såmænd stadigvæk - i modsætning til »Ulvetider« (HM's andet album) som faktisk helt er holdt op med at sælge. Men altså, hvad angår BB - vi havde jo regnet med at den ville brede sig med stormskridt fra kasserne til kaserne, at alle de tusindvis af nye rekrutter skulle have fem eksemplarer hver - men . . . det skete jo ikke.

KS: (forundret) Nåh . . . det var mærkeligt.

HM: Men i det små, som nu f.eks. på Holstebro kaserne, hvor handlingen udspilles, der er det stadig sådan, at alle, der kommer der og bor der ved, at tegneserien eksisterer, hvad den handler om, og i ny og næ - i rykindet med nye rekrutter, bliver der stadig bestilt en del eksemplarer - det li'som ligger i luften - og det er jo sådan set på den måde, vi gerne ville ha' at den skulle sælge, så på en måde har den opfyldt sit formål fuldstændigt.

KS: . . . . men har I/du også opnået nogen respons fra publikummet?

HM: Altså, det er autentisk - så der er mulighed for at identificere sig med en masse ting i den - der lægges ikke fingre imellem. Mange folk bliver faktisk udleveret - på det de gør og siger - næsten klædt af til skindet. Jeg tror også rent konkret, at mit album har været med til at give nogle afgørende skub hos folk, der ville ud af militæret (bl.a. kender jeg da en konstabel i Odense, som nu er trådt ud for at blive fiskeopdrætter).

KS: Hvis du kort skulle beskrive, hvad du har lavet med BB . . .

HM: Tjah, jeg ville vel nærmest karakterisere det som en slags »politiskesoldaterarbejde« - en reportage indefra. Det er det her med at søge ind i »systemet« - det ser vi jo også så mange andre gøre.

KS: Så når vi frem til dit andet album »Ulvetider« - udsendt på GMT i 1977. Hvornår startede du på den?

HM: ØH -- jeg startede i januar 76 (sådan ca. - det var ihvertfald mens jeg boede i Kolding) - og jeg færdiggjorde den i København, oktober 1976.

KS: På forsiden er aftrykt prædikatet »Om forholdene og sammenhængen i vort uddannelsessystem« - hvad ønskede du sådan helt konkret at sparke af dig om vor uddannelsessystem?

HM: Rub og stub, simpelthen . . . alt

KS: Jaså, kan du hænge det op på din opbygning af albummet?

HM: Altså, den er delt i tre. Første afsnit var selvfølgelig der, hvor jeg gav den historiske baggrund, så episoden »Affæren på Sprogø« som skule handle lidt om hvordan forholdene er idag, og så til slut selvfølgelig fremtidsperspektivet - historien om Nørrebro Uddannelsescenter. På denne måde mente jeg altså at kunne uddybe spørgsmål omkring vort uddannelsessystem fuldstændigt - og så var der jo også det, at med BB havde jeg beskrevet noget, som jeg selv havde oplevet, så nu da jeg havde fået smag for seriemediet satte jeg mig selvfølgelig ned og tænkte igennem - »hvad har jeg så ellers lavet - hvad kender du ellers til« - og det eneste jeg på det tidspunkt rigtigt kendte noget til var uddannelsessystemet.

KS: Men var det en ligeså konkret virkelighed du arbejdede med her, som f.eks. den omkring BB?

HM: Ja, for jeg var jo inde i selve systemet.

KS: Hvad kan man så bruge Ulvetider til?

HM: Jeg havde jo da håbet på, at den kunne ha' været med til at rejse en debat indenfor alle pædagogiske uddannelser, hvordan undervisningsprincipperne bliver håndhævet . . . men, måske bør jeg nok indrømme her, at min egen viden om sagerne måske stod lidt tilbage for virkeligheden . . . jeg kunne simpelthen ikke være med, og det gav problemer. I forhold til BB er Ulvetider jo også meget mere digt, eller et arbejde med fiktion i meget mere traditionel forstand - og det er jeg nok heller ikke så god til.

KS: Mit indtryk af albummet er da også, at historierne på mig virker sådan temmeligt meget fragmentariske . . .

HM: Ja, men det hænger også sammen med, at jeg ikke selv har formået at komme dybt nok ned i historierne - jeg har

Her kommer vind den store fabriksnat. Det er herfra støvene får smør på brødet
kr. kr.
Som du kan se, så har vi næsten bortrationaliseret arbejderne ...
Munk - specialarbejder på Boss og søn% ! Det er faktisk lidt af en klostertilværelse i dag. For 10 år siden var vi et sjak på otte. I dag ville Bossen få svedt på panden, hvis jeg blev syg! Specialisering, rationalisering, tidsstud.er, - det er omkvædet:
Sådan er det gået - og hvem tjener på ed?

nok haft et eget indre afklaret syn på problematikken - og iøvrigt handler albummet da også en lille smule om A-kraft debatten - men eksakt viden har der altså ikke været nok af.

KS: Men »Affæren på Sprogø« er vel igrunden albummets egentlige historie, sat sammen med både en prolog og en epilog, som man vel næppe kunne karakterisere som 100% tegneserie.

HM: Jo, men deri ligger også selve albummets grundidé, at man skal kunne se sig selv i en historisk sammenhæng - men sådan set er det tre forskellige historier fra tre vidt forskellige tidsperioder.

KS: Men er det så alligevel ikke der, at den brister?

HM: Næh, for jeg tror faktisk, at det både er belærende og pædagogisk at kunne se ting i en historisk samenhæng.

KS: Mest spændende og interessant finder jeg nu altså »Affæren på Sprogø« - der er vist også en lille historie om, hvordan episoden blev til, ikke?

HM: Åh ja, det var sgu' meget pudsigt. Jeg var inde hos en embedsmand i ministeriet - og han var vældig flink, rar og imødekommende - jeg skulle over på Sprogø og gøre nogle »kunstneriske studier«, og han spurgte, hvad det var for en slags studier? Jeg svarede, at jeg var ved at lave en bog, han spurgte hvad det var for en slags bog, jeg svarede, at det var en tegneserie. Han så ud til at være et barn af alle de kulørte hæfter i halvtredserne, så han lånte et par sider af manuskriptet med hjem - og fra at have fået en faktisk lovning på noget støtte til projektet (jeg havde endda fået telefonnummeret på den skipper, som skulle sejle mig over til øen), fik jeg et meget fint, sterilt, seglbærende brev om, at et projekt som dette kunne de altså ikke støtte.

KS: Nåh . . .

HM: Og det kan jeg egentlig bare beklage - jeg kunne stadig godt tænke mig at komme en tur til Sprogø.

KS: Ellers er det da en spændende historie - de pædagogiske princippers striden i et lille lukket samfund, blandet sammen med den overordnede debat omkring en mulig indførelse af A-kraft.

HM: Ja, man kan næsten sige, at historien idag er mere aktuel end nogensinde - men den har altså ikke lige det »bid« i sig hele vejen igennem, som jeg gerne ville ha' lagt i - det er jeg stadigvæk lidt ked af.

KS: Godt »timet« var det nu alligevel - at lave sådan en historie om de to ting, som ville komme til at præge politiske debatter så meget som pædagogik/A-kraft har gjort de seneste to år . . . Var det »profeten« Hans Møller, som slog til?

HM: HA HA, næh - det var nok nærmere et tilfælde . . . så store ambitioner har jeg nu aldrig haft.

KS: Jeg prøvede før at hamre løs med at kalde dig profeten HM: men det fik du jo ganske net afvist. I KS anmeldte Freddy også »Ulvetider« og han hamrede løs med et »anarkisten HM slår til igen«. Hvad si'r du så til den?

HM: Ja, den har jeg altid undret mig over. Altså, at være anarkist er vel at være politisk i en meget bogstavelig forstand, og sådan har jeg nu aldrig følt mig - ikke partipolitisk. Hvis man endelig skulle sige noget, så er jeg vel nok lidt rød i det (HA-HA) - så jeg har i grunden ikke rigtig nogen kommentar til det - måske vi skulle spørge Freddy, hvad fanden han i grunden mente . . .

KS: Vi kan jo lade dette være en opfordring - på springer vi frem til 1979 - og dermed »Hvor der spildes« (HDS) - der er lavet i 1978, men var et stykke tid undervejs kan jeg forstå. Efter at ha' lavet serier selv (Tekst & Tegning) har du samarbejdet med Søren Vinterberg om teksten på HDS. Kan du fortælle noget om det?

HM: Det hænger jo sammen med, at jeg med Ulvetider fandt ud af, hvad jeg ikke kunne - bl.a. det her med at digte noget ud af ingenting - og da jeg så fandt frem til, at jeg ville lave en serie om det private erhvervsliv, og samtidig måtte erkende, at mine forudsætninger ikke var 100%, så måtte jeg prøve at finde en fagmand - om så Søren Vinterberg er 100% fagmand er noget andet, han kender ihvertfald en del til tegneserier.

Selve samarbejdet kom i stand ved, at jeg på et tidligt tidspunkt henvendte mig til Søren med min ide til en serie, og bad ham gøre noget ved det - og sidenhen har vi så jævnligt holdt møder og diskuteret arbejdet, som det nu skred frem. Det var lidt af et tidspres - der var ikke altid lige meget tid til det - så jeg ved ikke, hvor intimt man skal kalde vort samarbejde -

Ideen var at grunde serien på den bog af Niels Foss, som hedder »Hvor der handles« - det er sådan en bekendelsesfidus, han har skrevet - og det var jo sådan halve sandheder (hvor har jeg hørt det henne før?), så vi syntes, at vi ville give den hele sandhed om, hvordan man i grunden kupper den igennem i det private erhvervsliv.

- Søren skrev et forslag til nogle sider. Jeg lavede så udkast til et layout - så holdt vi møde, hvor vi prøvede at få det til at passe sammen. Tit har vi begge to måttet revidere i vore ideer for at få siden til at gå op. Enkelte sider har jeg skrevet, og Søren lavede forslag til lay-out på andre. Det gik relativt smertefrit, da vi var temmelig enige om plottet i hæftet. Det var mere problematisk at få tid til møderne.

KS: Og hvad handler det så i grunden om?

HM: Vi fortæller om handelsmanden Niels Boss, og så ønsker vi at vise, at det ikke altid var for samfundets tarv og gavn, at han lavede sine kupnumre - hans omgåelse med skattelovgivningen, mærkværdige nyinvesteringer - at han ikke handlede ud fra godgørenhed, men at det faktisk var ren og skær profitbegær.

Men ikke forstået, at vi ville gi' ham en lussing til sidst, og så sejrede arbejderen,

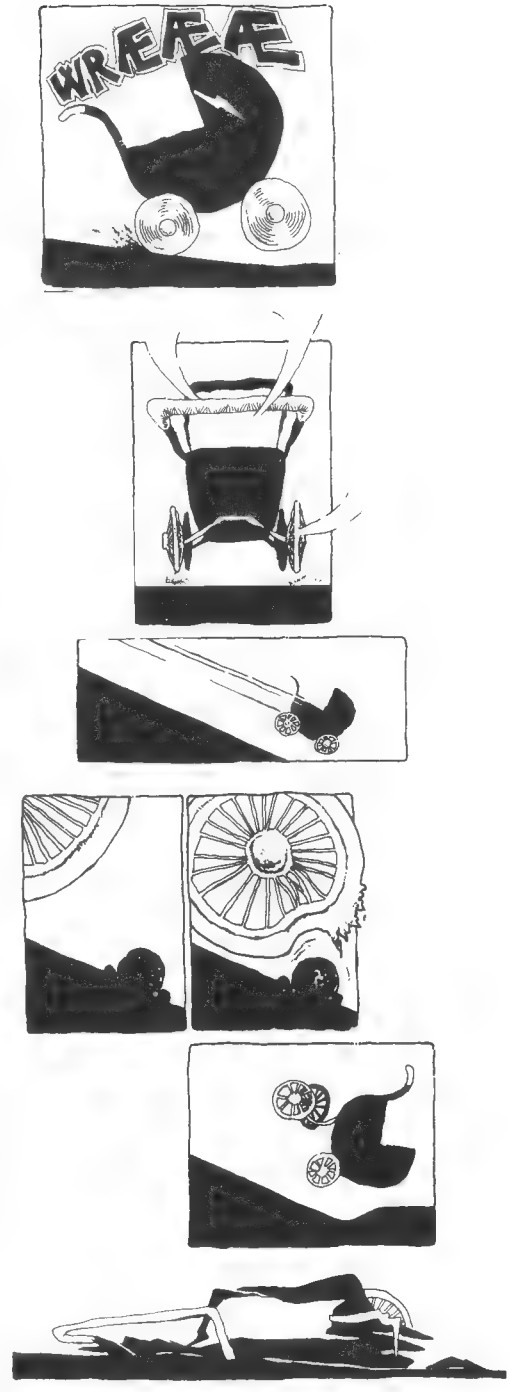

op med de røde faner, ind med ØD og så var det hele godt - men at han sgu' klarede det, og det skal han sikkert også nok blive ved med. Hans rolle som udbytteren vil altid eksistere, for han er sgu' en snu ræv.

KS: Men forskellen på HDS og Ulvetider er vel, at HDS er meget mere dramatisk i sin komposition - i HDS finder man bl.a. arbejdskonflikten og massakren i München?

HAM: Ja, og de ting er simpelthen lagt ind for at få det til at løbe på skinner. For at undgå tomrummene mellem episoder, og for at demonstrere, at filuren Boss har en finger med overalt. Han styrer sgu' det hele.

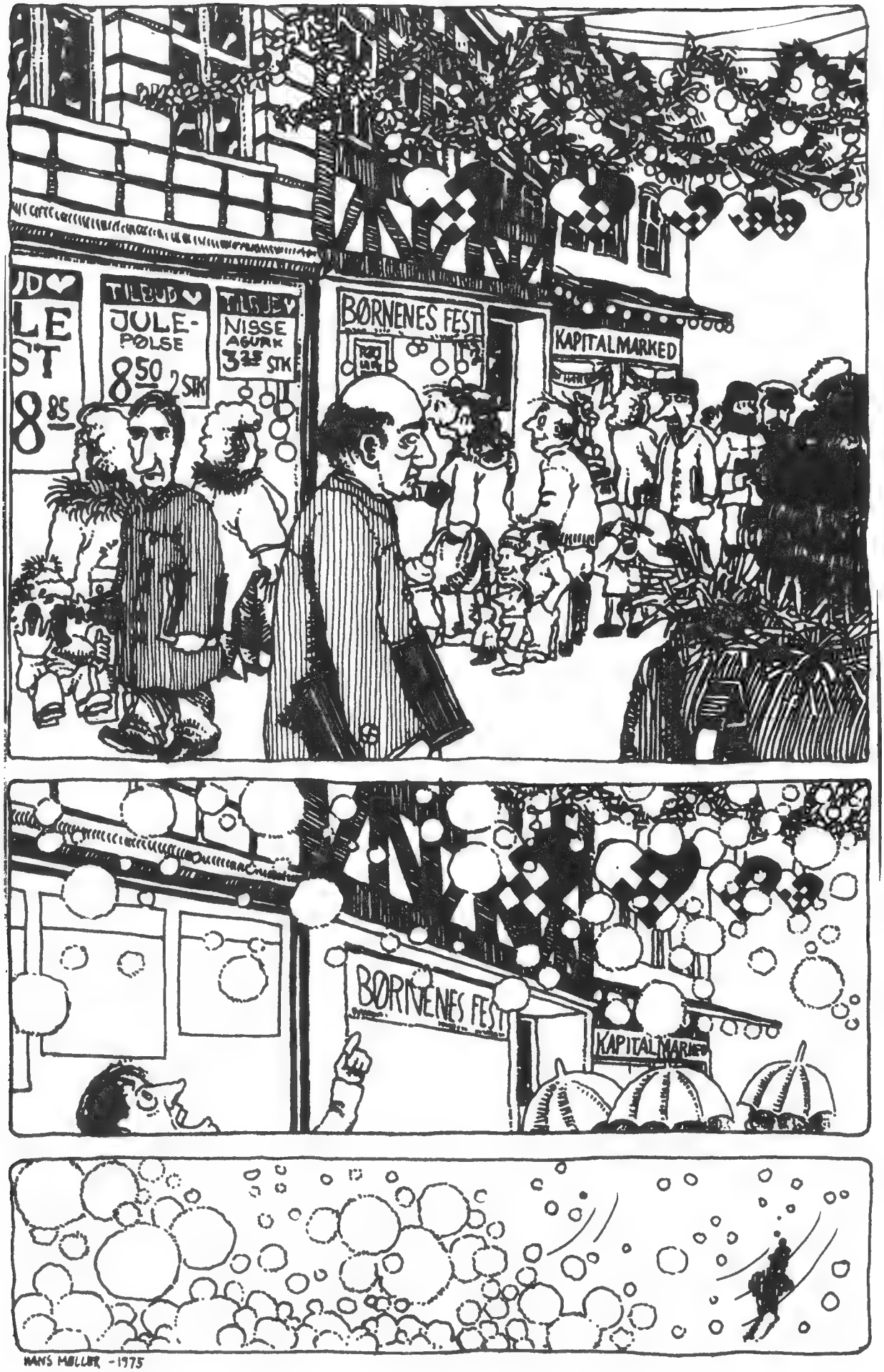
TILBUD
JULE-
PØLSE
8.50 2 STK
NISSE
AGURK
3.25 STK
BØRNENES FEST
KAPITALMARKED
BØRNENES FEST
KAPITALMARKED
HANS MØLLER -1975

KS: Hvor meget ligger der i at arbejdskonflikten drejer sig om barselsorlov og dermed inddrager kvindekampen, og massakren i München, som inddrager den internationale terrorisme?

HM: To grunde: Barsloven er noget, som kan inddrage både top og bund

Vi fandt at denne lov vil muligvis kunne give anledning til nogle arbejdsnedlæggelser. Den var meget på tale da vi lavede tegneserien -

og terrorismen har vi sådan set ikke ønsket at gøre noget særligt ved, de fungerer kun som statister med det formål at skulle udrydde Dan Stenø. Om det er tyskere, Iranere, Palistinesere gør vi intet ud af.

KS: Men andre steder i Europa, f.eks. i Frankrig og Italien, har man på de respektive landes venstrefløje jo diskuteret terroistdebatten intenst, og en af slutsatserne er bl.a. den med »terroisme som kapitalens legitimerende redskab«...

HM) Ja, vi har siet ikke villet røre ved det emne i serien - for det er et følsomt område, og Søren, jeg og forlaget GMT for den sags skyld mente noget vidt forskelligt her. - Og alligevel lykkedes det for dagbladet »Aktuelt« at hænge os ud som racister.

KS) Tjah, men i aktuelt går de jo helt amok over HDS - rablende vanvid, gak gak, platenslageri - bare for at nævne lidt af deres omtale. Hvorfor mon det?

HM: Jamen, det er da morsomt, ikke? Man kunne vel ikke forvente mere - aktuelts redaktør Jørgen Biilmann får jo et ordentligt hak i tuden (han hedder Færgemann i HDS - se sidste side) - men intetsigende er anmeldelsen nu under alle omstændigheder.

KS) Anders Hjorth Jørgensen skriver derimod i en af bibliotekcentralens grønne lektørudtalelser at »HDS er et marxistisk lærestykke«...

HM) Ja, det er jo rigtigt pænt af ham, og iøvrigt en god anmeldelse!!

KS: Så er der det rent håndværksmæssige - der er sket noget med din stil fra den meget undergrundsprægede blandt betonblomster frem til den meget æstetisk bevidste opbygning af HDS.

HM: Jeg har jo gået på kunsthåndværkerskole - først i Kolding og nu i København - og det har sgu nok betydet en hel del.

KS: Hvad med adre serier og andre tegnere?

HM: Njah, jeg kender selvfølgelig mange flere tegnere idag, men hvor meget det har betydet kan jeg ikke sige - og tegneserier er ikke det jeg læser mest af. Præcisoinen (?), Pertentligheden og den grafiske balance er noget jeg selv har oparbejdet via mine studier.

KS: Hvad betyder så allermest for dig - historien/piottet eller tegningerne/grafikken?

Jeg mener at det er studiet af virkeligheden, der må ligge til grund for hvad man laver. Hvis man glemmer virkeligheden har man tabt sine læsere og kikkere på gulvet. Jeg mener at man som læser af tegneserier må kunne bruge lige lang tid på hver side, dvs. at en side med megen tekst må have et mindre kompliceret billedsprog end siden uden tekst. Den kan man så rigtigt boltre sig med rent grafiskt - for at lave tegneserier er et spørgsmål om at få historie og grafik til at gå op i en højere enhed.

KS: Hvad mener du f.eks. om den nye »kunstserie« Bøige, som med udgangspunkt fra Frankrig nu skyller over hele verden?

HM: Helt hen i vejret - de må være bidt af en gal hund. Det er helt uacceptabelt - det kan være farligt det her med rendyrkelsen af et værk, for det kan let blive til ren og skær nonsens. Man må have en historie at fortælle, må kunne søge ind til de rigtige fagmænd osv. - altså, jeg mener, man må virkeligt have noget på hjertet.

Som tegneserie er de altså ikke meget bevendt, men kunstnerisk set kan de virkeligt være spændende og inspirerende, en slags grundforskning indenfor tegneseriens billedsprog.

KS: Men det var jo også Hans Møller i 1978 som mente at man ikke kunne være serieskaber ved at mure sig inde med et tegnebræt - at man også måtte ud og opleve, arbejde og erfare.

HM: Jamen, det er også helt fint - det ville jo være det ideelle hvis man kunne det. Man må sgu' have et forhold til sine emner.

KS: Kunne du tænke dig at lave andre former for serier, end den mere politiske du indtil nu har beskæftiget dig med?

HM: Ja, der er jo ikke så langt fra hvor jeg står over til den satiriske tegneserie - men for pokker, serier ta'r tid, og rent økonomisk ligner det jo filantropi.

KS: Nu snakker man nordiske tegneserier i øjeblikket - hvordan man får dem frem i søgelyset/opprioriteret. Er der plads til en Hans Møller i det Forum?

De forhold jeg beskriver i mine serier er danske, og vi er vel ikke så langt fra hinanden at man ikke vil kunne forstå dem i Norden.

KS: Men er der grobund i Norden til at forme et ordenligt alternativ for et kræsent publikum der efterhånden er godt vænnet til de etablerede forlags markedsdominans?

HM: Ja, det tror jeg faktisk - her er muligheder, hvis man da så ellers vil kunne få folk til at læse dem.

Det er et spørgsmål om at vælge de rigtige temaer for serierne. Distributionen er en anden side af problemet. Her er det jo helt oplagt at benytte sig af de etablerede forlags fusioner på tværs af Nordens landegrænser.

Ihvertfald ser distributionsapperatet ud til at blive meget forenklet efterhånden...

KS: OK, et point....

HM: Ja, det manglede sgu' da bare...

KS: Man snakker lidt om et tøbrud i det danske tegneseriemarked, startende for små to år siden med Borgen's smiden »Leif i Forstaden« på markedet, og så deres katastrofale »Olsen-Banden« projekt, og kulminerende med forlaget Interpresses »Valhalla«, og Freddy Miltons Funny Animal - serier - har det nogen betydning - kan det bruges til noget? Er vi på vej ud i at HDS sælges ved siden af Valhalla på jernbanestationen i Hobro?

HM: Det vil jeg sandelig håbe

Men det er jo et spørgsmål om oplagstal og avance på tegneserier. Kioskerne skal have 50 pct. i avance og det betyder at der skal større oplag til og dermed mere risikovillig kapital til - mere end de fleste venstrefløjsforlag er i stand til at rejse. Bortset fra Deuheran's tegneserier, som jo har været ubetingede kassesuccesser udgives alt andet med en vaklende økonomi. Men fakta er at der har været ægte danske tegneserier siden i hvert fald 1972, og tøbruddet består vel udelukkende i at de store forlag vil risikere kapital i at udgive danske tegneserier. Man kan med god ret sige at de store forlag har nasset på de små ved at lade dem prøve markedet med danske serier, og så har de taget det op, de kan sælge. Nu sidder Bonnier-koncernen jo på næsten alt, hvad der hedder tegneserier, så selvfølgelig vil de kunne tillade sig at udgive en serie der giver lidt underskud, fordi den henvender sig til et mindre publikum end Lucky Luke. Så er det ligemeget om der nederst på side 8 står at man skal nationalisere forlagsmarkedet - bare det kan holde samvittigheden ren for at man »plukker« Nordens ungdoms sparepenge ved at udgive »Commandoserien« og »Min Hest«.

Det er vel det samme forhold der gør sig gældende når jeg kan sidde her og udtale mig frimodigt til Kulørte Sider.

KS: Hvad synes du så igrunden om de her serier som er udkommet?

HM: Altså, de her fyre som har lavet serierne digter meget mere end jeg gør. - Freddy Milton skriver nogle gode historier, men han lægger dem altid hen i en eller anden Anders And hygge-nygge verden, ikke? - Og Ole Phil (Leif i Forstaden), han er så hård igen, sådan meget firkantet i sine ting - men for så vidt da, ganske konkret i sit arbejde. Og så er der Valhalla - med at tage det nordiske op - der er jo altså sådan noget beskidt spekulation i det - at nu skal det sgu ligefrem spindes guld på ugudeligheden.

Men de er alle udtryk for at vi er blevet dygtige til at lave serier, og det synes jeg er fantastisk vigtigt. Det kan ikke være meningen at man skal have særbehandling på det grafiske område fordi man er dansk tegner.

Ikke at vi skal ligne Hergé og Franquin, men at vi skal prøve at finde vores danske og nordiske identitet i emner og i grafikken. Det må være hovedopgaven for danske serietegnere, og det har de 3 ovenfornævnte forsøgt helt klart med god held.

KS: Hvad gør man så?

HM: Ha, ha, jeg tror man måske skulle prøve på at ramme folk anderledes - både jeg og de 3 andre har altid prøvet på at ramme folk i hovedet - måske skulle man prøve at se om man kunne ramme dem i hjertet i stedet for.

Det arbejder jeg med i øjeblikket.

VOR SERIE

bilserie af hans møller

WHERE DID THEY GO, ALL THE GOOD TIMES ALL THE FLOWERS AND THE WINE
ET HM PRODUKT
BIL-SERIE
JA, GODDAG OG VELKOMMEN TIL EN NY HEKTISK WEEKEND MED TRAFIKRADIOEN. KUN AFBRUDT AF AFSLAPPENDE MUSIK. MELDINGERNE STRØMMER IND. VI
RADIO-AVIS-FUGL
RADIO-ANSIGT
LÆGGER UD MED EN AMBULANCE FRÅ BLÅVAND MOD GUDHJEM. STARTEN GÅR
NEDE FRA GADEN
DYYT PÅT
WROOM
KLICK
OM FÅ MINUTTER. VI KAN LIGE NÅ ET KORT STYKKE MUSIK
UPI ENG
AP NYHEDER EN GROS
BOOMBOMAUTOBAHNAUTOBAHNBOOMAUTOBAHNBOOMB...
ØV. BILER. MUSIK. BILER OG MUSIK. HVORFOR ER DER INGEN, SOM AGER MED RENSDYR. MERE.
MEDIC
AUTOBAHNBOOMBOMAUTOBAHNAUTOR.O
BILMUSIKRADIO! UMULIGT AT OPTAGE EFTER. AMBULANCERÆS OG POLITIPROPAGANDA. DE FLYVENDE MÆND I DERES HELIKOPTERE. UF.
GALDE OG DÅRLIGDOM
AMBULANCEN ER KOMMET FINT FRA STARTEN. KØ-
TRØMME TRØMME
RER NU PÅ HOVEDVEJEN, -KUN EFTERFULGT AF EN...
ENDELIG ET SKIDE-LÆKKERT RÆCE NU!
WROOUM

ENKELT SPORTSVOGN. VI REGNER DOG MED GODE MULIGHEDER FOR AT RYSTE HAM AF PÅ MOTORVEJEN MEN NU KOMMER DER FRA EN SIDEVEJ EN STOR AMERIKANSK 75-MODEL SE, NU

DET ER SGU SPORTSVOGNEN FRA SIDSTE WEEKEND. NU SKAL HAN..

ER DER MOMENTER I LØBET. YANKIEN HALER STÆRKT IND. SPÆNDENDE FESTLIGT. FORNØJELIGT FOLKELIGT. VI ER I ØJEBLIKKET PÅ MOTORVEJEN. FLERE HAR SLUTTET OP. OG OLE OLSEN

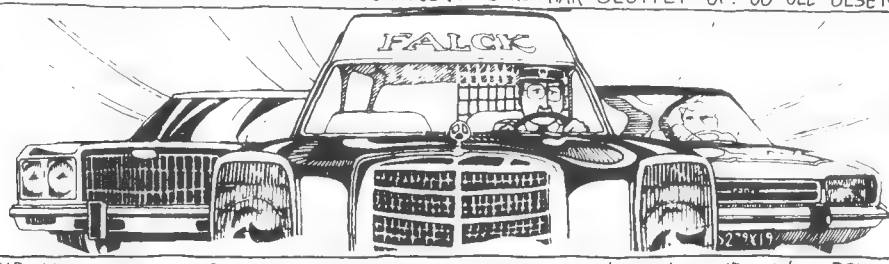

DE ER ÅNDSVAGE DE AMBULANCERÆSBILISTER, - SÅ NU

HAR GIVET TILSAGN OM DELTAGELSE VI NÆRMER OS BROEN. 140 KM/T 145 KM/T DET ER ; SAVLE ; SPÆNDENDE. RIGSPOLITICHEFEN ER VED MÅLET. 150 KM/T. DER ER

.. NU VIL JEG EFTER DEM I EN FORBANDET FART FOR AT TÆLLE ULYKKER, - OG SE BLOD

V. TAKKER FOR DET BE SKRIVENDE INDLÆG OG NU TIL STUDIET

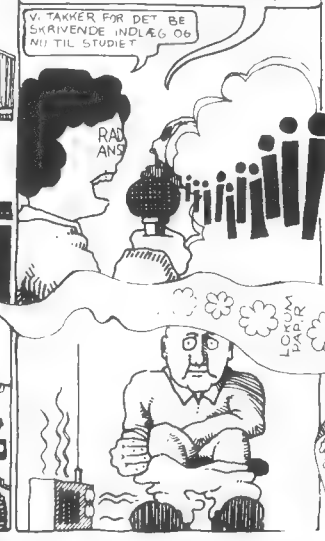

ENDNU PLADS I RÆSET. MEN VI VIL FØRST have lidt mad

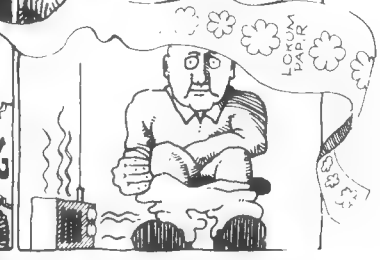

VI NÆRMER OS NU HASTIGT GUDHJEM. DER ER CHANCER FOR EN SMUK FINALE. AMBULANCEKØREREN ER KENDT FRA TIDLIGERE WEEKENDERS DYSTER. HAN HEDDER

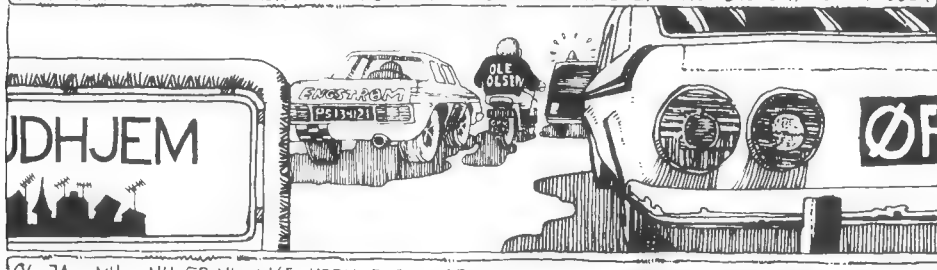

ØH ØH BØH JA, - ET ØJBLIK HEDDER KNUD BØRGE

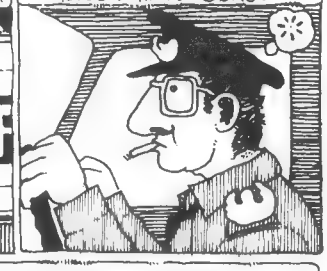

OG JA NU.. NU ER VI LIGE UDEN FOR HOSPITALET ENGLÆNDEREN VIL OVERHALE KAN KNUDBØRGE HOLDE NIELSKRISTIANSEN KOMMENTERER JA JA. GENIALT UDTÆNKT EN GENISTREG. AMBULANCEN SLAPUSKADT IGENNEM OG HAN TVANGEN GLÆNDEREN IND I HOS-

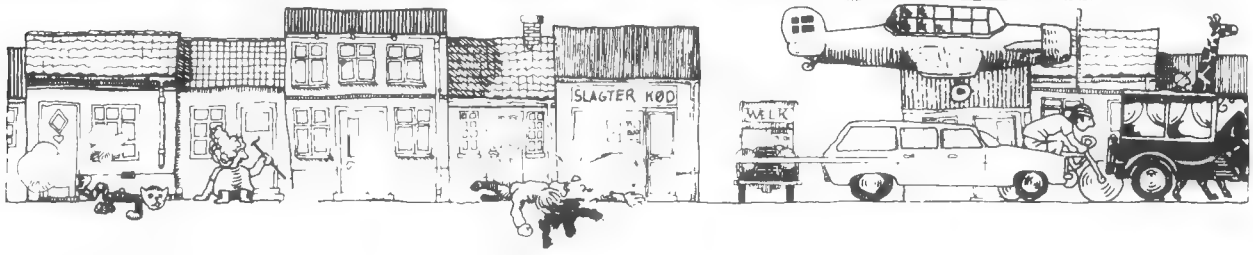

PITALETS MUR. STORULYKKE EFFEKTIVT STRÅLENDE KØRSEL. KUN FÅ SÅREDE OG DRÆBTE. FÆRGEMELDING. ENDNU FÅ LEDIGE PLADSER PÅ FÆRGEN FRAYSTADT TIL RØNNE TIL STUDIET
MODTAGELSE
HOSPITAL
KNUDBØRGE VAR SGU SKRAP I DAG
RADIOENS DÆKNING AF LØBET KUNNE DOG HAVE VÆRET BEDRE...
EMMA
VI SIGER TAK TIL NILSKRISTJANSEN FOR DEN UDMÆRKEDE REPORTAGE. VI GLÆDER OS ALLEREDE TIL NÆSTE RÆS. MEN NU LIDT MUSIK, OG DEREFTER TIL KLOVTOFTEKRYDSET, HVOR VI FÅR EN SPÆNDENDE BESKRIVELSE FRA POLITIETS HELIKOPTERE OM DEN USTABILE SITUATION...
RADIO ANSIGT
DRØNER PÅ STEDEFTER
X9158B79 TIL QZ 315 B MOD KLOVTOFTE X9158B79 SLUT
QZ 315B TIL X9158B79 HVA' BE HAR' QZ315B SLUT
UH, HAN ER DA SÅ NUTTET, HAM LARS E. OG SÅ SØDE FLAGSTADS MUSIK. SE DET ER FORBRUGERVENLIGT...
HOLD KÆFT, KONE VI SKAL TIL KLOVTOFTE I EN HELVEDES FART
HER ER KRIMINALASSISTENT KNUD KNUDSEN. VI HÆNGER I ØJEBLIKKET OVER KLOVTOFTEKRYDSET... OG
...SITUATIONEN ER KAOTISK SPÆNDENDE. BILERNE HOBER SIG I ØJEBLIKKET OP I KRYDSET. VI SKIMTER FLERE POLITIBILER OG ET ENKELT SALATFAD I BUNKEN
SE MOR FARS BIL
POLITIETS EFTERRETNINGSTJENESTE LURER BAG BUSKEN. DENNE GANG ER DET IKKE EN FAGLIG KONFLIKT, MEN ALLIGEVEL
BILISTERNE KOMMENTERER PÅ DERES SPROG, VENTENDE PÅ DERES TUR TIL AT KOMME "PÅ BUNKEN"..
DYT
BÅT

DER ER NU 100 BILER I DYNGEN I KLOVTOFTE. 2 GANGE PR. WEEK-END - 104 GANGE OM ÅRET. PR ÅR 10.400 BILER FÆRRE. DET BETYDER FÆRRE ULYKKER...
OG HER KOMMER FORSTÆRKNING AF ENDNU 2 HELIKOPTERE FRA POLITI-ET, DESUDEN EN P.E.T.-SATELIT OG EN FLYVENDE TALLERKEN. MÆRKE-LIGT AT DER ALDRIG...
PET
...JO. - NU SKER DET. LUFTSAM-MENSTØDSAMMENSTØD!
FEDT
OPLAGSSTIGNING! LØNFORHØJELSE! MMMHM...
FIGEN I BLADET
EN MELDING ER KØRT IND: AMBULANCE PÅ VEJ FRA RIGSHOSPITALET OG TILBAGE TIL KLOVTOFTE: DER ER ENDNU ENKELTE LEDIGE PLADSER I AMBULANCEN... NEJ. GIV PLADS FOR FÆRGEN FRA KLOVTOFTES POLITIGÅRD. NEJ NEJ MUSIK MUSIK...
RADIO RAD
RADIO ANSIGT
BOMJEGELL BOUMSKE
BOOM BOOM BOOM BOOM
SIDDE BAG MIT RÆT
HURRA - FIK HAM LIGE I DÆKKET
BANG BANG BANG
GODT, BES-SEFAR
NU SKA BILERNE HA EN PÅ HOVEDET
OG NU TIL SLUT: UD-SENDELSEN VAR TILRET-TELAGT AF LARS E. KRISTIANSEN OG SPON-SOR VAR KRISTJANS FLAGSTÆNGER. VI KVAL-MER AF SAMMEN ME SANDY SHAW
NÅ, MEN IKKE VI SLIPPER FOR DET VÆRSTE KAOS, MEN VI SKULLE NÆSTEN TIL KLOVTOFTE Å KIGGE PÅ
MEN AK - I NÆSTE WEEKEND ER DE KLAR IGEN MED NYE TING FRA DEN DANSKE BIL SCENE

Tegneseriemarkedet

Div. telf.opringninger er tålmodigt udført af Thomas Camp.

Carlsen IF

I januar måned udkom Adele nr. 3 med Titlen DEN GALE PROFESSOR. Boddy Longway 7 samt Benny Bomstærk nr. 7 DEN MAGISKE DUKKE. Også 2 numre i albumsserien hæfteformat. Det drejer sig om CONAN nr. 4 - og sidste nummer med cover titlen KAOS OVER HYBORIA, og Edderkoppen nr. 2 i KEGLEKONGENS KLØER. Sidstnævnte indeholder også historien om Peter Parkers forældre, på over 40 sider.

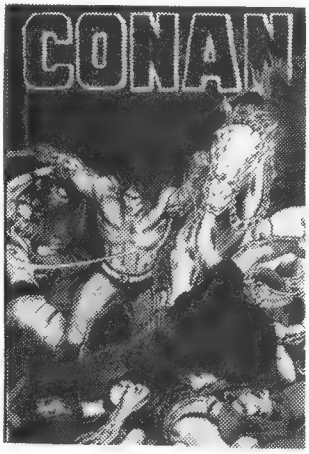

I feb. udkom Oliver og Columbine nr. 5, Henrik og Hagbard nr. 9, Indianerne 7, Yakari 5, og Simon nr. 2 med Titlen MAILIS. Marts måned byder bl.a. på Blake og Mortimer nr. 5 under titlen MARIE ANTONIETS SMYKKER, den populære serie Smølferne som simpelthen bare hedder SMØLFEHISTORIER, samt en ny ting benævnt KATNAP OG KROMPYREN af Raymond Macherot.

I april måned udkommer STEVE POPS nr. 1 under titlen S.P. kontra Doktor Jess.

Winthers

Tolkiens RINGENES HERRE er grundet unknown omstændigheder blevet alvorligt forsinket. Bare det nu ikke betyder et dårligere salg, hvis folk i tiden dermellem skulle have glemt filmen. RINGENES HERRE nr. 1 kommer altså først til april. Serien rummer ialt 3 albums. KLØR KNÆGT -oneshot- udkommer også i april med titlen BRUNUALLA. Coco Bill nr. 2 også i april.

Sidst i januar udkommer Bruno Brasilnr. 2 med titlen Bronceelefanten, samt Brockmagerne nr. 2/Ballade i fort Tempesti.

I dec. udkom Black Beauty. En rigtig tåreperser som kun skal læses af piger i alderen 10-15 år. (Velbekomme).

Interpresse

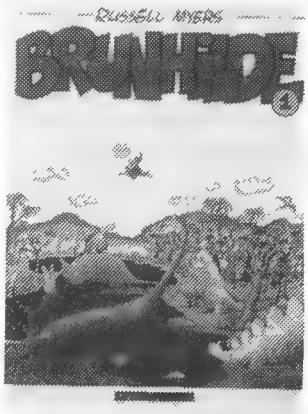

I november/december udkom flg. albums:

Starwars 3/Rouletten, Gammelpot 6/Skakten til Nordpolen, Korstogsridderen 1/Ørkenborgen. Natacha 6/Mona Lisa, Splint & Co. 17/Guldmageren, Lucky Luke 16-22 bog med titlen Riskrigen. Morgan Kane 4/Uden Nåde, og Minialbum nr. 23/Poeten & Lillemor.

Januar måned udkom Lucky Luke nr. 37 Doc Doxey, Sammy nr. 7 med titlen »Den sidste olie«, Brunhilde albummet som skulle ha' været ude i nov/1979 udkom først i jan. 80 sider.

Også i januar udkom Blåfrakkerne 2/Blå i sort/hvid.

I samme måned udkom Gigant nr. 2 (Neal Adams).

Februar kommer med en ny fototegneserie i stil med den tidligere udkomne Grease. Denne gang er det med Hair.

På bladafd. fortælles der flg. nyheder til vor udsendte ZACK hedder et nyt 100-siders blad, som udkommer d. 30 april. Det er et à la Fart og Tempo og bringer franske/belgiske serier med én afsluttet i hvert nummer.

DC's SERGENT ROCK udkommer nu i Danmark. Samme format som bladet AGENT x9. Første nummer udkommer i maj. (Dog ikke under titlen Sergent Rock).

SERIEPOCKET nr. 30 og 31 bringer hhv Fantomet og Blondie.

Ifølge IP skulle disse albums udkomme nogenlunde som her står. Flip og Flop nr. 10 (feb), Viggo 8 (feb). I slutningen af februar eller i begyndelsen af marts udkommer atter et nummer af Stjerneserien. Det indeholder 5

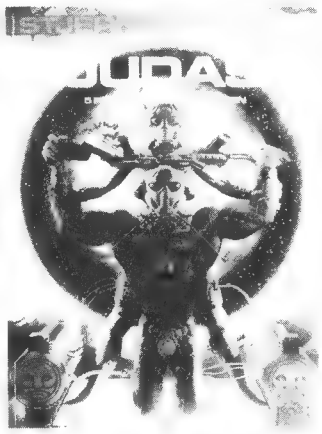

historier tegnet af Corben, hvor han selv har forfattet én af dem.

Yoko Tsuno nr. 2 Djævelens orgel også i feb.

Også i feb udkommer i bogformat FAT FREDDY, CAT og BAT LASH.

I marts måned udkommer endnu en Fournier udgave af SPLINT OG CO. Triangelen slår til hedder den, Prins Valiant 17/Fra Rom til Thule, Underground 7 blænder atter op for den forrygende amr. serie FREAK BROTHERS på dansk FLIPKOMPAGNIET. Fede dage med flipkomp. og sidst, for marts vedkommende udkommer Gregs August Julius 1: VIVA PAPA.

I begyndelsen af april udsendes Luftens Ørne 9/KAMPEN OM PROTO TYPEN, MAX JORDAN 3/ BILEN DER DRUKNEDE og PILOT TIL LEJE 2, denne gang med titlen 1000 ÅRS DØDSKAMP.

I serien 16x22 (sidst set med Lucky Luke) udkommer på et eller - andet tidspunkt 3 stk.

Det drejer sig om Sylfia med titlen KORSFARER PÅ UDSALG. Og en August Julius, samt GOTHLIB med titlen SÆRE FORTÆLLINGER.

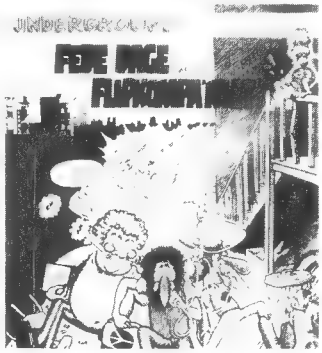

Gutenberghus
Bladet ONKEL JOAKIM udkommer nu hver d. 14'ende, sammen med SUPER TEMPO som udkommer hver måned med en afsluttende fransk/belgisk historie.

I februar udkom FEDTMULE 7, hvor han får efternavnet MR FRANKENSTEIN (er han monster eller doktor??), Anders And og Carl Barks står bag album nr. 11, og nr. 3 (AA & Co) fra 1949 udkommer (som de 2 første i genoptryk).

I marts kommer genoptryk med Asterix 3, 4. Gut. har sat ny forside på med nye farver og ofret en håndtekstning.

Isnogood 7 og AA&Co 4/1949 (genoptryk) samt Jumbobog nr. 34 alle i slutningen af marts.

D. 27 marts udkommer to klassikere hvor titlerne endnu er ukendte. Den ene bliver noget med TILBAGE I TIDEN.

I begyndelsen af april udkommer Hagbard 5, Jumbo nr. 1 i en 3. udgave og sidst Bluberry 9.

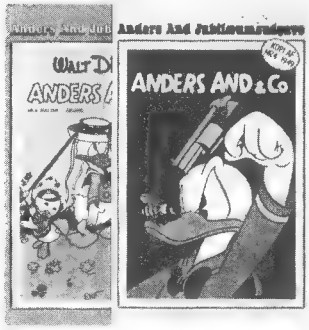

De små bitte og endnu mindre forlag

i nov. udkom Hård Kost nr. 2, som er blevet en del bedre end nr. 1, det gælder ikke kun udseendet. Kr. 20,-. Fansynno. 6 fra Sektion A er et gratis prøvenummer med artikler om Valhalla, Alien etc.

På Stribe nr. 2, hvilket Balder og Brage har ansvaret for, bliver distribueret ud til kioskerne, hvor et større publikum kan få mulighed for at nyde/le af deres produkt.

Forlaget udsender i nærmeste fremtid en samling avisserier, fra seriernes barndom. En Elvis serie er også planlagt. (Velbekomme).

Fantask
- skulle også snart (hvis det går efter sådanne) have deres katalog nr. 10 på markedet.

Section A
- har planlagt at genoprette bladet NO LIMIT:

Superprimapress.
skulle ha' første nummer af COMIC FANATICA på markedet i beg. af februar. Det skulle efter sigende være en 'konkurrent' til vores alle sammens KULØRTE SIDER. (Javel, så).

Aalborg tegneserieklub
klubben har udsendt et Fart og Tempo index fra bladets fødsel til dets død. Fås fra Runepress.

Sidste

Sidste
. . . CARL BARKS OG CO. nr. 14 er på gaden, og det indeholder foruden 2. del af det store index (indexet) en analyse af Barks' Gearløs-historier, masser af interessante illustrationer og en række animationsartikler med Fantasia som midtpunkt. Pris kr. 19,85. Fås fra Runepress.

AMAZING COMICS har netop udsendt deres første salgskatalog over Marvel Comic - stort, gennemarbejdet, interessant og dyrt. Fungerer også udmærket som check-liste. Fås fra AMAZING COMICS, Astrupvej 66, 2700 Brønshøj. Åh joh, Howard The Duck nr. 1 koster idag 130,- kr.

HOLLAND

Som i størstedelen af den vestlige verden diskuterer man også i Holland, om kerneenergien er nødvendig, eller om risici er for store. Det kan ikke forventes at de kommercielle tegneserier tager problematikken op til debat, selv om Auclair i sin *Simon van de rivier,* som serien kaldes på hollandsk, har meget tankevækkende historier om en verden efter atomkatastrofen. Nu har et ikke navngivet forlag lavet et *Asterix*-album, som hedder »Asterix en de Kerncentrale of het Recht van de Sterkste« (Asterix og kærnecentralen eller den stærkes ret). Man

har taget forskellige *Asterix*-historier, klippet dem i stykker og har monteret dem til en ny historie, som fortæller, hvordan Asterix, Obelix og de andre prøver at forhindre romerne i at bygge et kærnekraftværk i nærheden af deres landsby. Det behøver vel ikke at fortælles, at romerne lider et frygteligt nederlag. Dette illegale album indeholder, ligesom en tilsvarende tysk udgave, en del mere eller mindre originale hentydninger til aktuelle begivenheder, således nævnes også begivenhederne i Brockdorf (Brokkendorp). Der findes næppe mange lande i Europa, som kan fremvise så mange underground-serier som Holland, det ville måske være en ide for Interpresses serie *Underground* at give læserne en mulighed for at stifte bekendtskab med disse, da de bedre end mange amerikanske serier viser europæiske forhold og måske derved er mere relevante end disse. Det er umuligt at nævne alle kunstnere og forlag på en gang, her vil jeg bare forestille to forlag og deres publikationer.

Det største underground-forlag er Drukwerk. Dette forlag har i løbet af det sidste årti udgivet blade som *Aloha, Modern Papier* og *Tante Leny Presenteert,* der også har opnået en vis berømthed bl.a. i Frankrig. For tiden udgiver Drukwerk et tidsskrift med titlen *Talent,* som udkommer eller skulle udkomme fire gange om året. Blandt bladets medarbejdere skal nævnes Evert Geradts (udgiver), Harry Buckinxz, Bill Griffith, Kamagurka, Peter Pontiac og Marc Smeets. Disse kunstnere er kun et lille udsnit af bladets meget interessante medarbejderstab. Der er udkommet tre numre. Forlaget har også udgivet en del bøger og albums, f.eks. Evert Geradts *Zeiloor en Suusje* (1) og Harry Buckinxz *Titula & Titul.*

Det andet forlag hedder Espee og udgiver tidsskriftet *Gummi* - tvetydigheden er tilsigtet. Dette blad bringer en blanding af kommercielle serier bl.a. Corbens *Den* og Eisners *Spirit* - og underground-serier. Bladet har aftrykt en del serier fra *Metal Hurlant* og *Heavy Metal.* En del af de tegnere, som nu arbejder hos *Talent* har tegnet eller tegner også i *Gummi,* f.eks. Pontiac. *Gummi* har i løbet af de 22 numre, som indtil nu er udkommet, prøvet at introducere en del ukendte serier og serietegnere. Her skal Carlos Giminez nævnes, som bl.a. har tegnet *Gringo, Delta 99* og *Dany Futuro,* som tidligere har lavet en serie om sin barndom i spanske børnehjem på Francos tid - denne vises i *Gummi* -, Ruud Kahl, hvis barndom i efterkrigstidens Tyskland fortælles i serieform i bladet og kinesiske serier fra folkerepublikken. Læsere, som ikke fik de første numre, kan købe »verzamelalbums«, man kan for øvrigt også købe alle numre enkeltvis.

Talent kan købes hos
Druckwerk
Mauritskade 113/postbus 1675
Amsterdam
Gummi kan købes hos
Espee Amsterdam BV
Langestraat 76 A
NL-1015 AM Amsterdam

VESTTYSKLAND

For nogle år siden så det ud til at Kauka-Verlag i München skulle blive en af giganterne på det tyske seriemarked, men udviklingen har ladet forlaget miste betydning. En del serier er blevet indstillet. Dette skyldes vel især, at forlaget satsede på børneserier og ikke rettidig forstod at indstille sig på superheltebølgen som i begyndelsen af halvfjerdserne dominerede serieudgivelsen i Tyskland. Man mistede rettighederne til serier som *Asterix* og *Lucky Luke.* Desuden forstod man ikke, at hæfteformatet måtte miste i oplag til album - og pocket-udgivelser. Forlaget bygger især på *Fix und Foxi* og andre serier, som Rolf Kauka selv har skabt. Dette forhindrer dog ikke Kauka i at sælge serier til andre forlag, som f.eks. Koralle Verlag, som jo udgiver *Zack.* Serier som *Manila* og *Billy Press,* som også *Seriemagasinet* har bragt, kommer fra Kauka. En del af serierne i *Sally-magasinet* har bragt, kommer fra Kauka. En del af serierne i *Sally* stammer fra det indstillede Kauka-hæfte *Pip. Fix und Foxi* dukkede op som bifigurer i *Till Eulenspiegel* for i 1953 at få deres eget hæfte, som udkommer én gang om ugen. Forsøg på at sælge de små ræve til udlandet mislykkedes, i Danmark udkom de jo fra 1957-1959 fra Forlagshuset. Et nyt forsøg i 1972-73 hos Interpresse slog ligeledes fejl. Kauka-Verlag er blevet udkonkurreret af Bastei, Condor, Ehapa og Koralle. Condor, som for tiden ekspanderer enormt med Marvel-serier, udvider programmet endnu mere. Efter Marvelserierne kaster man sig over forskellige amerikanske avisserier, som man selvfølgelig udgiver i det åh så dejlige pocketformat. Følgende pockets skal udkomme: *Flash Gordon* af Dan Barry (4 gange årligt), *Prinz Eisenherz* af Hal Foster (1 eller 2 gange årligt)), *Blondie* af Chic Young (1 eller 2 gange årligt), *Mandrake/Rip Kirby* (1 eller 2 gange årligt) og *Buck Rogers* (2 gange årligt). Forlaget, som jo også publicerer *Mark De Ville* af Godard og Ribera, vil udgive en ny albumserie, som skal kaldes *Grand Prix.* Endnu vides ikke hvilke serier, der optages her. Det skal dreje sig om nytegnet materiale, og der skulle være 50.000 DM til tegner og forfatter af hver udgave. I december skulle tegneserieverden vide, hvad det drejer sig om.

Ehapa/Delta er begyndt at udgive *Leutnant Blueberry* fra Dargaud, som i Danmark udkommer hos Gutenberghus. Koralle har endnu ikke udgivet det nye album af Giraud, som er blevet aftrykt i *Zack.* Ehapa/Delta er uden tvivl det største tyske serieforlag. Det står nu også for *Krieg der Sterne* (Star Wars), dette er ret besynderligt, da Kondor ellers har rettigheder på alle Marvel-serier. *Lassie* hedder forlagets ny pocket, som vel er tænkt som konkurrence til Basteis *Bessy.* I anledning af *Popeyes* 50 års jubilæum har man udgivet Bud Sagendorgs bog om E.C. Segar og den spinatspisende sømand. Resultatet er såmænd ret så glædeligt, da Sagendorf har foretrukket at blive i baggrunden og give den geniale Segar den præsentation, han fortjener. I 1980 begynder det tyske fjernsyn (ZDF) at vise en række Disney-film, og det bliver jo gratis reklame for Ehapa/Deltas Disney-serier. For tiden viser ZDF *Oskar, die Supermaus* (Mighty Mouse) og *Lemi Gulliver,* og det er klart, at de tilsvarende serier allerede er på markedet.

Pollischansky Verlag i Wien, som udgiver *Prinz Eisenherz* i albumformat med de originale farver og *Flash Gordon,* er nået til album nr. 11 med sidstnævnte. Man er også her gået over til at at bruge originalfarverne fra avisudgaven, som i Danmark kunne læses i *Dansk Familie Blad.* Det vides endnu ikke, om serien skal fortsættes, når de sidste Raymond-sider er opbrugt i slutningen af 1980. Forsøg at få lov til at trykke *Tarzan* af Foster og Hogarth, når materialet til *Prinz Eisenherz* slipper op i 1980, er slået fejl.

USA

COMIC READER 173, 174 OG COMIC JOURNAL 49,50

Marvel
Marvel har nu opfundet to nye heltinder - Disco Dazzler og She Hulk, som begge debuterer i begyndelsen af 1980.

She Hulk, som man primært lancerer for at beskytte sin copyright på »Hulks«, skal i begyndelsen skrives af Stan Lee og tegnes af John Buscema. Senere overta-

ger Dave Kraft og Mike Vosburg serien.

Jack Davis (EC) laver forsiden til Howard the Duck magazinet nr. 3, og nr. 4 kommer til at indeholde en parodi på Playboy, som naturligvis hedder »Playduck«. Nu må det snart være på tide med en »Disco Duck«!

Det skulle nu være temmeligt sikkert, at 48 siders hæftet - King Conan - kommer i december.

Marvel har ansat en ny redaktør ved navn Lynn Graeme, som overtager de sort hvide magasiner: Howard the Duck, Marvel Preview, The Hulk og Tomb of Dracula, hvilket bl.a. har forårsaget, at Marv Wolfman forlader Marvel, når hans kontrakt er udløbet.

Marv Wolfman er utilfreds med, at den administrerende redaktør Jim Shooter - har ansat Lynn Graeme uden at spørge de øvrige medarbejdere til råds samt, at Marvel har indført et system - i stil med DC - som gør, at forfatteren ikke får lov til at redigere sit eget materiale.

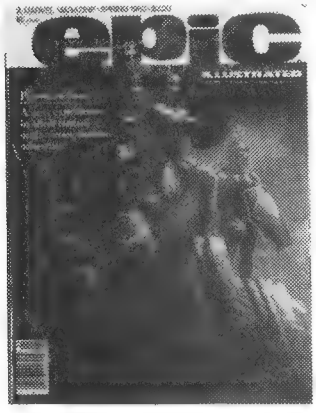

Kun Archie Goodwin og Roy Thomas er undtaget dette system.

Disse uoverensstemmelser har også gjort, at Rick Marschall er blevet fyret fra projektet med Epic Illustrated og er istedet blevet erstattet af Archie Goodwin, som også har overtaget Marvel Super Special serien.

5 af Marvels gamle genoptryksserier er blevet genoplivet.

Det drejer sig om: Fantasy Masterpieces, som genoptrykker Silver Surfer serien, Amazing Adventures, som genoptrykker de gamle X-Men serier, Tales to Astonish, som genoptrykker The Submariner fra nr. 1, og endelig Marvel's Greatest Comics, som vil indeholde optryk af de gamle Fantastic Four historier.

The Dazzler serien skal udsendes samtidig med, at et pladeselskab udsender en plade med en discosangerinde, der lanceres som »The Dazzler«.

Marvel Super Special nr. 15 kommer ikke til at indeholde en historie med Rolling Stones alligevel, men istedet med Star Trek The Motion Picture.

Marvel Super Special nr. 16 kommer til at indeholde den første episode med The Dazzler, som optræder i en 36 siders historie skrevet af Tom DeFalco over et udkast fra Stan Lee og Jim Shooter. Johnny Romita jr. tegner.

Nr. 17 indeholder den forsinkede Rolling Stones historie, som er skrevet af Dough Moench over nogle af deres sangtekster.

Marvel Super Special nr. 20 indeholder en udgave af den japanske Spiderman film, og nr. 21 en historie med Moon Knight, som bliver udgivet i farver på det europæiske marked, hvor figuren har slået an.

Serien skulle være noget af det mest totalt åndssvage, er er set længe. Ikke desto mindre kunne man læse i Comic Journal, at Danmarks største tegneserieudgiver har købt rettighederne til serien.

Marv Wolfman overgår til DC i begyndelsen af 1980, hvor han efter planerne skal skrive historier til Green Lantern, Superman, World's Finest, og ind imellem på The Brave and The Bold og DC Comics Presents.

Han skal ikke være redaktør, men arbejde som forfatter under Julius Scwarts, Jack C. Harris, Paul Levitz og Len Wein.

Men of War går ind med nr. 26.

Forsiden på Batman 320 er tegnet af Bernie Wrightson.

DC har påbegyndt noget, som kun kan hilses velkommen, nemlig at tillade andre selskaber eller personer at købe rettigheder til enten at genoptrykke ældre serier med DC figurer eller selv at lave nye serier med disse figurer.

Et forlag ved navn Excalibur Enterprises har på nuværende tidspunkt købt rettigheder til at udgive 2 bøger, som skal indeholde henholdsvis Manhunter, The complete Saga af Archie Goodwin og Walt Simonson fra Detective Comics 437-443, og Shade the Changing Man, af Steve Ditko, som skal omfatte de 8 udgivne episoder samt en 9., som aldrig er udgivet før.

Mike Friedrich forhandler i øjeblikket med DC om at udgive en Batman historie på sit Star Reach forlag.

Det er meningen, at historien skal skrives af Steve Englehart og tegnes af Marshall Rogers, som netop var det team, der frembragte en del fremragende Batmanhistorier for DC i Detective Comics for et års tid siden.

Manuskriptet skal godkendes af DC, men bortset fra det, så kan resten foregå uden indblanding.

En anden person - Sal Quartuccio - har ligeledes planer om udsendelse af noget materiale, som bl.a. skulle indeholde et portfolio med DC forsider tegnet af Neal Adams og et Batmanportfolio i farver af Marshall Rogers.

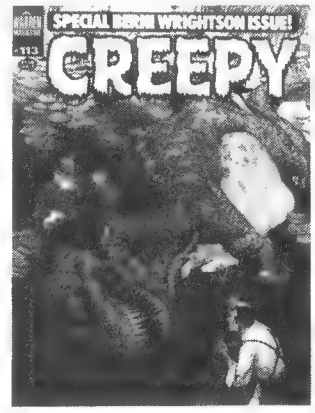

Warren

Creepy nr. 113 anbefales til alle Bernie Wrightson fanatikere, eftersom det indeholder genoptryk af 7 historier, som det er uhyre svært at få fingre i nu bl.a. The Pepper Lake Monster fra Eerie 58, Cool Air fra Eerie 62 og A Martian Saga fra Creepy 87.

De fleste af disse er dog udkommet på dansk i de nyere Gru album.

Star Reach

Star Reach Comics og Imagine holder op med at udkomme i tegneserieformat på grund af økonomiske vanskeligheder.

Man har planlagt at udsende Star Reach fra nr. 19 i bogformat til en pris af ca. 6-7 dollars (hvilket vil sige, at den kommer til at koste ca. 60 kr. i Fantask), og den før omtalte Batman historie, af Steve Englehart og Marshall Rogers, som bliver udgivet på licens af DC, skal, hvis alt går vel, udsendes i Star Reach nr. 20.

HORST SCHRÖDERS TASTELESS TRASHURY

Var egentlig ment som et 60 siders salgskatalog, men under et års arbejde har det udviklet sig til en lettere skør historie (næsten) over USA-serier, fra 1900 frem til idag.

DEN HANDLER OM: Avis-serier, Golden og Silver-age, Funk og Esoteria, Marvel og Disney, DC og Posters, Warren og Undergrounds, Portfolio og Calendars. Tegnerindex, omslag og insides illustrationer af Underground- og Disneytegneren Volker Reiche. Parodiske småserier om Marvel o.a. af Fred Hembeck, idiotiske annonceklip og andet dumt, småanalyser og lignende sager.

200 sider i A4-format, på engelsk. Oplag 300, 220 findes tilbage. Og så det bedste: Du kan få en for kun 35 sv.kr. på min post-giro-konto: 9227257. Hvis du betaler med en check må du ekstra medsende 7 sv.kr., for det tager banken for at indløse den.

Selvfølgelig fungerer det hele også som et salgskatalog (selvom det nu faktisk er en bisag). Og for at fejre det nye årti giver jeg 20 procent rabat på alle sider med slutcifrene 0 eller 6, hvis du afgiver en bestilling på minimum 300 sv.kr., og angiver alternativer.

Eftersom jeg dog ikke er helt skør får du kun 10% rabat på Adams, Barks, Rogers, Kaluta, Smith, Starlin, Wrightson, nummer 1 og alle sæt (som iøvrigt sælges med rabat i forvejen).

Så skynd jer at bestil TASTELES TRASHURY ALLEREDE IGÅR.

Bestil hos:
Horst Schröder
Birger Jarlsgatan 119, 1 st.
S-11356 Stockholm
Sweden

Anmeldelser

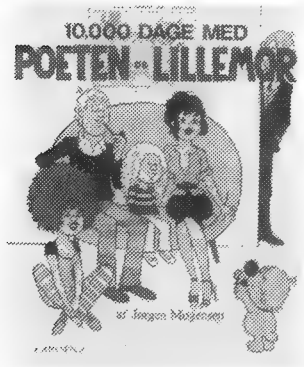

10.000 dage med
POETEN OG LILLEMOR
(af Jørgen Mogensen, 164 sider, Carlsen if 1979), kr. 85

At samle 155 sider - d.v.s. *620 striber* POETEN OG LILLEMOR i én bog kan synes både en vældig god og en vældig dårlig idé. God, fordi det afspejler en kvalitetsseries udvikling gennem 30 år - dårlig, fordi det er umenneskeligt at skulle kæmpe sig igennem så mange eksemplarer af en *dags-strip*, altså læse bogen. Hvem ville frivilligt læse 620 vittigheder i én køre?

Men bogen kan jo bruges på anden vis. Først og fremmest er den velegnet at bladre i og slå et stykke tid ihjel med - serien er skæg og har åbenbart altid været det; det viser denne bog. For mig at se er kvaliteten her ikke mærkbart højere end seriens normale standard, men det må være et individuelt anliggende hvilke striber man holder mest af. At sommerferierne ikke er med skyldes at Jens Peder Agger sparer dem til en senere bog, men alene det udelukker at vi her kunne få »POETEN & LILLEMOR'S GREATEST HITS«. Det prætenderer man heller ikke det er, derimod en samling af de mest »karakteristiske« striber (?).

Dernæst afdækker et så bredt udvalg af serien meget klarere dens hele natur, og naturligvis de *forandringer* der er sket. Det er ikke småting. Jeg synes man kan tale om tre »faser«: først den »poetiske«, hvor P & L både i sin streg og sin atmosfære lå tæt op ad forbilledet - Peynets tegninger - og hentede inspiration i vennen Frank Jægers hjem. I starten var serien endog sat på vers af Arne Ungermann, og det svækkede jo ikke det poetiske indtryk.

Den anden fase ku man f.eks. kalde den »snusfornuftige«. Her er P & Ls liv blevet mindre romantisk og mere præget af dagligdagens praktiske gøremål. På billedsiden er serien også mere jordnær og kontant, lidt grov og kantet i stilen. Komikken går meget på »pudsige«, forholdsvis realistiske hændelser, gerne datteren Lottes barnligt fornuftsprægede vurderinger af de voksnes fjollede og inkonsekvente opførsel.

Og i den tredie fase er Jørgen Mogensen gået over til at satirisere over sin omverden, Poeten og Lillemor er et spejlbillede af de ting der foregår og tales om i den danske befolkning. Stregen er som i JMs øvrige arbejder blevet mere og mere elegant, nærmest »lækker«; men jeg synes den har bevaret sin venlighed, den er ikke blevet upersonlig.

Serien er blevet beskyldt for at være forstokket - og jeg må indrømme at den i denne form efterlader et mere massivt reaktionært indtryk end når jeg ser den i småbidder; men det er en for forenklet karakteristik af den. Problemet med at vurdere den slags er at det er så satans svært at erkende et synspunkt som reaktionært hvis man er enig i det, og omvendt hvis man er uenig - dog, man må lade Jørgen Mogensen at han ikke *alene* formår at gøre nar af de unge, frelste og venstreorienterede, men også nu & da gir et hak i tuden til de gamle konservative røvhuller.

Og ikke sjældent lader han det gå ud over nogen vi *allesammen* ved er til grin - f.eks. kondi-løbere - eller han rammer ingen bestemt, men kommenterer fænomener som optager danskerne . . . måske lidt for meget efter JMs mening? Her gør han også brug af sin geniale figur Arnold, hunden der optræder som hypokonder, Ole Olsen-fan og meget mere. Ikke sært at den er blevet et af danskerens idoler.

Ole Munk Rasmussen

Fournier: Guldmageren. Interpresse, 1979.
Splint & Co., 17).
48 sider farvealbum, pris kr. 17,85.

Egentlig burde dette album henvises til »Kort og godt«-rubrikken. Da det imidlertid er Fourniers første Splint & Co-episode på dansk, må det dog være på sin plads at ofre lidt flere ord på sagen. Fortælleteknisk og ideologisk observerer man ingen mærkbare ændringer i forhold til Franquins episoder, men tegningerne har unægteligt en anden karakter.

Franquin har fornuftigvis hjulpet sin elev med spirillen, så den ligner - heldigvis - sig selv og opfører sig normalt. Splint, Kvik, greven, Zorglub, fætter Sante og borgmesteren kan man heller ikke uden videre lave om uden samtidig at ændre seriens karakter radikalt. Men med de øvrige figurer har Fournier haft frit spil og benyttet sig af det.

Franquins figurer, biler, cykler o.l. bringer mindelser om udtryksfulde stålfjedre og kraftfulde maskiner. Fourniers kan bedst sammenlignes med karakterløse gummibolde. (Kun spirollen har sin elskelige spændstighed i behold). Hans stil er rund og blød, nærmest buttet, og godt nok er billederne enklere, mere overskuelige end den »frustrerede« og »koleriske« Franquins, bl.a. fordi Fourniers figurer har den altdominerende rolle i billederne på bekostning af detaljerne. Men det behøver jo ikke være en dyd - og er det ivhvertfald ikke her!

Fournier er ingen værdi arvtager efter Franquin. Han har gjort »Splint & Co.« til en blød, rund og trivelig tegneserie med triste, håndværksmæssigt acceptable billeder. Mååske nok underholdende og morsom på folkekomedieplan, men helt uden sans for tempo- og actionfyldte, spændings- og farcemættede optrin og forfølgelsesscener af den slags, som gjorde »Tembo Tabu«, »Ballade i Champignac«, »Havmysteriet«, »SOS fra Bretzelburg«, »Z som Zorglub« og »I skyggen af Z« til højdepunkter indenfor den humoristiske eventyrgenre.

Anders Hjorth Jørgensen

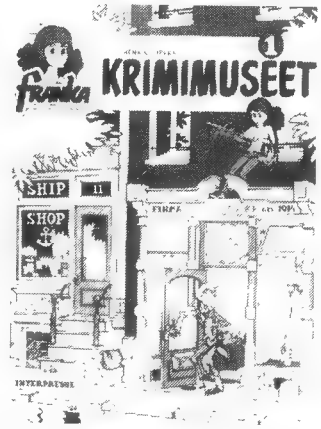

Henk Kuijpers: Krimimuseet, Franka 1,
Interpresse 1979 (48 sider farvealbum) kr. 19,85
Efter at vi for nogen tid siden fik Jippes Tasse van Tast, introducerer Interpresse nu endnu et af hollændernes bud på et modstykke til den belgiske humor/action tradition, nemlig Kuijpers' Franka, på det danske marked.

Jeg ved ikke rigtig hvad jeg skal mene om denne serie, der på den ene side har nogle åbenlyse mangler og på den anden side en række lige så åbenlyse positive træk.

Lad os tage manglerne først: Serien har alt for megen tekst, og håndtekstningen er meget lille for at der kan blive plads i boblerne. Dette gør serien urimelig svær at læse, især da tegningerne samtidig er mættet med en detaljerigdom, som gør, at det kan være svært at finde ud af, hvad der egentlig foregår i billederne. Samtidig er plottet ganske vist logisk nok, men temmelig uafbalanceret, idet fortællingens tempo er meget ujævnt . . .

Nådada, sikken en skraldespand . . . Vi må hellere tage fat på, hvad der gør, at jeg alligevel synes, det er et hefte, man bør købe/læse. For det første er det faktisk smaddergodt - som ovenfor nævnt, næsten *for* godt - tegnet i en meget sikker og stilren streg, for det andet optages de sidste 8-9 sider af en flyvetur i en bil uden bremser, der overgår Kviks berømte cykeltur fra »Kvik i knibe« og for det tredie er historien faktisk god og oversættelsen helt fin. Især er det velgørende, at man ikke har forsøgt at skjule, at historien foregår i Holland med deraf følgende grimme overtegninger af skilte etc. Hvad skal jeg mere skrive? Jo, der er forresten også en fin cykeltur i heftet som en slags optakt til finalens biltur, og hvis man skal tro tegneren, er Nørrebrogade i myldretiden den rene idyl sammenlignet med den hollandske hverdagstrafik!

Men jeg kunne snart godt tænke mig at se serieheltinder, der ikke havde langt hår, dådyrøjne, teenager-strutbarm og meterlange ben . . .

Per Vadmand

En kontrakt med Gud og 3 andre historier
fra Bronx
(af Will Eisner, 192 siders »sort-hvid pocketbook«,
Carlsen if 1979), kr. 52,50
Her er ikke så meget at sige. »A CONTRACT WITH GOD« er kommet på dansk, genialt oversat til »En kontrakt med Gud« -nånå, små slag; faktisk er hele bogen glimrende oversat og ikke mindst håndtekstet af Mogens Dalgård. Og dermed må man vel formode at denne fremragende bog, denne nyskabelse indenfor tegneseriekunsten - når jeg skriver »sort-hvid pocketbook« dækker det over en blanding af billedbog og tegneserie, tegnet i mørkebrun streg på lys gulbrun bund og sam-

let i en bog af format 13x20,5 cm - kan finde ud til et større dansk publikum end ellers. Og det er jo glimrende.

Ole Munk R.

P.S. Læs Anders Hjort Jørgensens gode og grundige anmeldelse af den amerikanske udgave i KS nr. 32.

Auclair, Claude: Fortællinger fra kommende tider: Slaverne. Carlsen, 1979. (Simon, 1). (Tegneserier for voksne)

»Simon« foregår i tiden efter den 3. verdenskrig, som har afstedkommet en radikal og verdensomspændende samfundsomvæltning.

Byerne bebos af teknokrater og præges af beton og industri. Landområderne af nomader og landbrugere, og det er til et sådant blandet landbrugs- og nomadesamfund, der en dag kommer en ensom omstrejfer - Simon.

»Slaverne« består oprindeligt af to 48 siders albums, »Kentaurernes klan« og »Slaverne«. Her er de slået sammen til et.

1. del beskriver nomade/bondesamfundet og dets fredfyldte hverdag - men også dets maleriske, men snærende ritualer og traditioner. Simon har svært ved at blive accepteret og bortvises. I sidste øjeblik, for kort efter overfalder »byherrerne«s lejetropper landsbyen og bortfører eller dræber alle indbyggere. Den kvinde, som Simon er blevet håbløst forelsket i, dræbes også.

2. del fortæller om Simons forsøg på at befri sine »venner« og disses lidelsesfæller fra den fabrik, hvor det før så stolte og frihedselskende rytterfolk nu henslæber tiden som underkuede slaver. Befrielsen bliver samtidig Simons hævn over det samfund, som dræbte hans elskede.

Det er i grove træk det skelet, som denne enormt spændende og nuancerede beretning er bygget op omkring. Simons egentlige mission er den røde tråd, som forbinder de enkelte dele.

»Simon har fra sin far arvet den eneste eksisterende prototype af et uhyggeligt laservåben, som for ingen pris må falde i hænderne på »byherrerne«. Men våbnet kan kun ødelægges ved hjælp af byens teknologi, så derfor bryder Simon op fra floden, hvor han bor, og begiver sig afsted på den lange, farefulde rejse til By nr. 3. På sin vej møder han død og undertrykkelse, men også mennesker, der har fundet en ny og bedre livsform, og rejsen giver Simon en bedre forståelse af menneskenes vilkår og muligheder. Men først og fremmest finder han ud af, hvad han vil med sit eget liv.«

Auclair er en af Frankrigs mest spændende tegneseriekunstnere. Hans historier er fulde af nervepirrende handling - de er mesterlig spændingsunderholdning. Men formålet er at berette om frihedsidealer contra undertrykkelse, naturssamfund contra teknokrati og beton. Historien foregår i fremtiden, men handler om nutiden. Udgangspunktet - baggrunden for verdenskrigen - er en verdensomspændende krise meget lig den, som pågår i øjeblikket. »Slaverne« er et skræmmebillede på det totalitære industrisamfunds umenneskeliggørelse - med elementer fra både USA og Sovjet.

Budskabet er tydeligt. Det taler om individets ret til frihed indenfor det naturskabte produktionsfællesskabs rammer.

Billedmæssigt hører »Slaverne« til blandt de smukkeste - og mest forstemmende.

Naturbillederne er fyldt med storslået skønhed - nomade- og bondemiljøet rummer varme, tryghed og primitiv hygge. I grel modsætning hertil står scener fra soldaternes hærgen, fulde af gru og hensynsløs vold, samt scenerne fra fabrikken - sodet, grå og livsfortærende.

Auclair undgår helt brugen af karikaturer, og alligevel er hans persontegning karakterfuld og nuanceret. Det kan være svært at skelne de tætklippede »slaver« fra hinanden, men det understreger blot den underkuede slaves totale mangel på identitet.

Den filmiske komposition af siderne - med stadigt varierende perspektiver og billedstørrelser - resulterer i en flydende tegneserie, som får ekstra liv af den stemningsskabende farvelægning.

Hvis nogen på trods af ovenstående alligevel skulle være i vildrede, er Auclairs »Slaverne« altså en af 70ernes mest spændende og vedkommende tegneserieudgivelser. Forhåbentlig finder flere af den slags produkter vej til det danske marked!

Anders Hjorth Jørgensen

DEN SORTE ORDENS FALANGISTER (af Pierre Christin og Enko Bilal, oversat af Leif Tronholm, 80 siders farvealbum, Carlsen if 1979) kr. 69,50.

Dette er Christin-Bilals nyeste epos, nok en selvstændig historie uden forbindelse til de foregående - bortset fra den mystiske herre med pagehår, der hjælper historierne på gled når de er ved at gå i stå - men stilmæssigt i tråd md forgængerne. Altså en historie som nok tager udgangspunkt i en spændende handling, men først & fremmest sigter på at beskrive hvordan personerne reagerer på de modbydelige ting de kommer ud for.

Historien er komplet usandsynlig. En gruppe fascister - veteraner fra den spanske borgerkrig - begynder igen at udføre terrorhandlinger i 70ernes Europa, og deres ligeledes 60-70 årige modstandere fra de frivillige brigader samles atter og forfølger dem gennem det meste af verdensdelen. Strabadserne de kommer ud for på denne tur kunne ingen folkepensionist holde til i virkeligheden, og deres held med at finde spor i jagten på falangisterne - som påstås at forsøge at holde sig skjult - overstiger også det realistiskes grænser.

Men skidt nu med det. Oplægget giver forfatterne mulighed for at boltre sig med miljøskildringer af Nordspanien, Sicilien, Holland o.s.v. og det er de virkelig helt formidabelt gode til. Sådan **er** der bare de steder, og skildringen af forbrydermiljøerne - samt de tråde der forbinder disse med det accepterede samfund - virker også autentisk. Her skal jeg indrømme at mine konkrete erfaringer er begrænsede. Bilals eminente tegneteknik befordrer selvfølgelig mulighederne for at skildre miljøer præcist, selvom hans særprægede stil kan blive deprimerende til tider. Han **kan** simpelthen ikke tegne en bar flade, det være sig en menneskehud, en væg eller mur, sågar en splinterny skinnende Lancia, uden der skal være knaster og revner i den. Alting er grimt og gråt.

Mere deprimerende er dog handlingen. Her spares ikke på blod, sved & tårer - navnlig ikke blod. Jeg gir sandelig Carlsen ret i at serien ikke er for børn. Om den er for voksne ved jeg dårlig nok. Problemstillingen er omtalt masse ser af steder i det sidste tiår: Hvad opnår man ved at vise en masse vold, og vise den som hæslig, ond, grusom? Opnår man det ønskede - at få folk til at tage afstand fra volden - eller det modsatte: At de vænner sig til den, accepterer den som en del af deres dagligdag? Je' ve' det ikke.

Ole Munk Rasmussen

Det hellige kødben
Skrevet af Michel Greg. Tegnet af Claude Marin. Interpresse, 1979. (Broder Bøvs, 1).
Pris: kr. 17,85

Frere Boudin hedder han på fransk. Dvs. broder blodpølse, men da »boudin« også kan betyde »mislykket« eller »lunte«, er benævnelsen mangetydig. På dansk hedder han blot broder Bøvs!

Br. Bøvs deler kloster med bl.a. br. Hugaf de Brænde, br. Oktav den Ottende, sanger, br. Ole Op, opfinder, br. Klatte, historieskriver og br. Cassius, sportsidiot. Så er den lavkomiske stil slået an, og historien kan begynde.

Intrigen er kort den, at br. Bøvs modvilligt udpeges som den, der skal bringe klosterhelgenen Skt. Gerrigs hellige skinneben tilbage til dennes grav. Vejen er lang og fyldt med udskud som røvere og feje riddere, der alle har til formål at genere den tåbelige munk. Der er også plads til en håbløst forelsket sanger og en håndfuld ustyrlige kvindechauvenister, som hver på sin vis forsinker munkens mission. I alle tilfælde deltager skinnebenet aktivt i problemløsningen, og da det kommer til kort overfor kvindechauvinisterne (Skt. Gerrig: »Aldrig i mit liv har jeg skubbet til en kvinde

med så meget som en blomsterstilk.«) dukker de andre munke op og henviser de genstridige kvindfolk til deres rette plads: Som mandens fryd!

Denne tåbelige - og lavkomiske - middelalderfarce er skrevet af Michael Greg (Ja, man tror det næppe. Ham med »Achille Talon«, »Bernhard Prince« og »Red Kelly«). De karikerede og veldisponerede tegninger står Claude Marin for. Da de ikke adskiller sig væsentligt fra, hvad snesevis af syd- og midteuropæiske tegnere iøvrigt plejer at præstere - og da de ikke på nogen måde lægger ekstra til historien - er der imidlertid ikke grund til at dvæle længere ved dette rutineprodukt.

Da den fjollede munk ikke når at fuldføre sin mission, kan man frygte, at Interpresse vil plage danske børn og barnlige sjæle med oversættelser af de to følgende albums, »L'os à voile« og L'Os rosse des sables« inden længe!

Anders Hjorth Jørgensen

Edderkoppen 2
'I keglekongens kløer'
Af Stan Lee, John Romita og Larry Lieber.
CONAN 4
'Kaos over Hyboria'
Af Roy Thomas og Barry Smith.

Udgivet af Carlsen if, dansk tekst ved Niels Søndergaard. Pris pr. stk. 19,50.

Må jeg endnu engang udtrykke min store fryd over str. på disse albums. Jeg glæder mig til jeg en dag kan se på en lang række albums i hæftestørrelse som jeg idag kan kigge på min række af alm. albums.

Denne str. albums giver en masse muligheder for udgivelse af serier der er tegnet til størrelsen. Istedet for at forstørre dem, hvilket absolut ikke pynter.

EDDERKOPPEN nr. 2 bringer igen nogle allerede publicerede episoder fra sidst i 60'erne. Nemlig fra IK's sort/hvide udgivelse nr. 13, 14. Men bi-storyen som er på 38 sider har vi ikke set på dansk før. Den fortæller os lidt om 'the origin' af Peter Parkers (Edderkoppen) forældre. Den helt spændende historie finder man desværre ikke i episoden her.

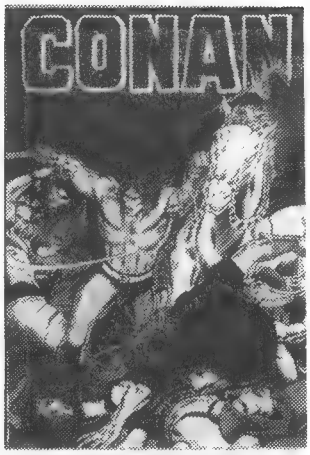

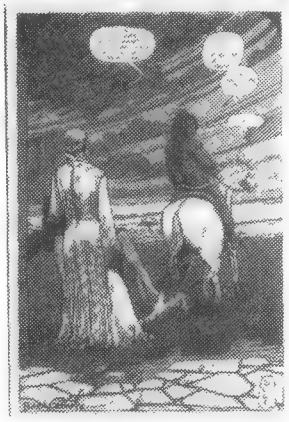

Desværre var Marvels specielle stories i 60'erne ret dårlige til forskel fra de månedlige hæfter. Peter Parkers forældre stammer nemlig fra Spiderman annual, som, som navnet siger, kommer en gang om året. Det var tydeligt at de historier, der blev bragt i Annuals-hæfterne bare blev flikket sammen, og ikke fik den, om ikke store, så nogenlunde pæne omsorg som de månedlige hæfter. Annuals numrene blev også mange gange tegnet af en gæstetegner, og ikke af seriens faste blyantskitser. Man kan tydeligt se forskel på Romitas to første serier og Larry Liebers annual story. Man savner også de hjemvandte sener som Jameson, Mary Jane etc. i sidste historie, men kan heldigvis nyde JJJ's person til det fulde i Keglekongen.

CONAN nr. 4 og sidste nummer i serien, var der rent tekstmæssigt mere kød på. Roy Thomas er bare fantastisk, og det er ikke noget under at episoderne fra seriens start er prissat meget højt i de amr. priceguides.

Derimod kan jeg ikke forstå Barry Smiths enorme popularitet. Faktisk er Smith ikke en særlig dygtig tegner. Han er god OK, men ikke SÅ god. Hans problem er efter min mening nærbilleder. Hovedfiguren CONAN kan således se vidt forskellig ud på to billeder, og det realistiske i tegningerne kan mange gange også svipse. Underlæben bliver 3 gange så stor som overlæben, hovedet drejer så et alm. menneske ville brække nakken etc. Alligevel er der noget over hans tegninger som gør Conan sympatisk. Til forskel fra de senere tegnere, hvor Conan er ond at se på, men mere realistisk. IP's danske albums fra Conan-sort/hvide magazines er tegnet helt enormt realistisk, hvis man ser bort fra Mr. C enorme muskler.

Men hvad Barry ikke formår, klarer Roy. Hans historier er bestemt ikke kedelige, og man holder ikke op med at læse til alle 80 sider er på den venstre side af omslaget. Tyven, morderen og røveren som til slut bliver dagens helt. Bag hvert menneske findes der noget godt, som en klog mand engang har sagt (tror jeg nok), og gu' ve' om han ikke havde ret.

Niels Søndergaards oversættelse er suber, bortset fra at han prøver at oversætte uoversættelige amerikanske slangudtryk, som på dansk virker fjoget.

En Spiderman der svinger rundt mellem tagene og råber: Det er helt agurk, mand...virker lidt anstrengt.

Apropus Edderkoppen udsender et andet dansk forlag måske serien i hæfteform. På det brede marked og i farver.

Thomas Camp.

Der er ved at være tradition for, at diverse forlag fylder markedet med mere eller mindre (mest mere) trivielle tegneserieprodukter op under jul. Heller ikke på dette område holder Interpresse sig tilbage.

»Superman 1980« rummer historien »Supermans genkomst!« De to superskurke Lex Luthor og Brainiac, rumvæsener fra Jordens urtid, Atlantis, samt de sædvanlige venner og bekendte er ingredienserne i denne rodede og talentløse historie, hvori Superman er for beskeden til at lade sig tilbede som »frelseren«. Det er løbsk fantasi for fuld udblæsning.

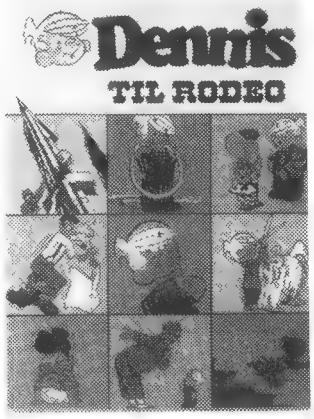

»Jern Henrik«, »Dennis« har nu aldrig været min livret, og slet ikke i de lange albums-versioner, som Hank Ketcham enten har lavet med venstre hånd, eller har overgivet til andre. »Dennis til

Rodeo« indeholder de sædvanlige ingredienser, og lader som altid Dennis med det uskyldsrene ansigtsudtryk sætte sine omgivelser i affekt. Særligt morsomt er det nu ikke!

Tumac har gjort det til sit speciale at være på diverse undertrykte, fattige og oprørske sydamerikanske side. I »Tumac 1980. I guerillaland« hjælper Tumac en gruppe guerilla-soldater (cubanere?) imod magthavernes brutale og hensynsløse soldater. Tegningerne er som sædvanlig godt håndværk. Helhedsindtryk: Et sympatisk tegneserieprodukt om et aktuelt emne!

Coseys »Jonathan« er nu nået til nr. 3, »Nøgne fødder under rhododendronerne«. Da den franske version blev anmeldt i »Kulørte sider« nr. 31, er der ingen grund til at kommentere den danske udgivelse yderligere i disse spalter.

I »Natacha 6«, »Mona Lisa« har Walthéry åbenbart haft lidt svært ved at få gode ideer fra sin medforfatter Mittei. Tegningerne er der som sædvanlig ikke meget at udsætte på. Tværtimod! I første del, som beretter om Natachas og Walters bedsteforældre, leverer han i beskrivelsen af diverse veteranfly noget af sit bedste tegneseriearbejde til dato.

Anden del er af lidt mere privat karakter. Forlaget Dupuis tegnerstab kidnappes, bl.a. Franquin, Macherot, Roba og Tillieux, og det kommer der unægtelig mange barokke situationer ud af. Men hvor mange danske tegneserielæsere vil mon forstå komikken?

De to historier giver iøvrigt kun indtryk af at være et slags påskud fra Walthérys side for at få mulighed for lidt personlig morskab!

»Riskrigen . . . og andre historier med Lucky Luke« er et digert værk på 152 sider. Foruden tegneserieversionen af tegnefilmen »Lucky Luke og Daltonbrødrene« - som ikke er videre bemærkelsesværdig, og som Morris vist ikke har haft så meget med at gøre - rummer bogen 7 korte episoder. Alle behandler de diverse westerntemaer med det sædvanlige »Lucky Luke«-glimt i øjet, men kommer dog ikke på højde med episoderne i »En stakkels ensom cowboy«.

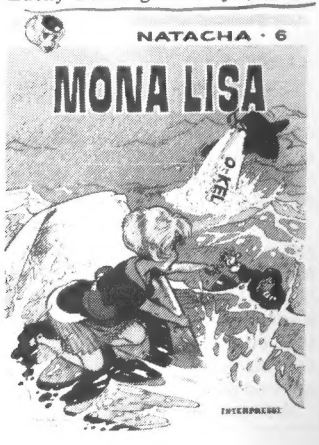

Som det sidste fra IP i denne omgang skal nævnes »Mini 23«, dvs. »Poeten og Lillemor. 7. samling«. Et par af episoderne er gengangere fra Carlsens »10.000 dage med Poeten og Lillemor« - i »Mini 23« dog i kronologisk orden!!! - - men iøvrigt fortsætter IP-udgivelsen, hvor denne stopper.

Carlsen fortsætter med at koge suppe på »Smølferne« - eller også gør Peyo. Man kan ihvertfald konstatere, at album nr. 9, »Smølfesuppen«, langt fra er på højde med tidligere albums i serien. Historien, hvori Gargamel forsøger at fange smølferne ved hjælp af en sulten kæmpe, er totalt uopfindsom og uden oplivende momenter. Men successen er jo også slået fast!

Jules Vernes »Kaptajnen på 15 år« er fjerde bind i Carlsens klassikerserie med tegninger af italieneren Franco Caprioli. Den spændende roman, som jeg læste flere gange som dreng, er der desværre ikke meget tilbage af. Der er tale om et trist resume i pæne tegninger! Jules Verne fortjener nu bedre.

Anders Hjorth Jørgensen

UDLAND

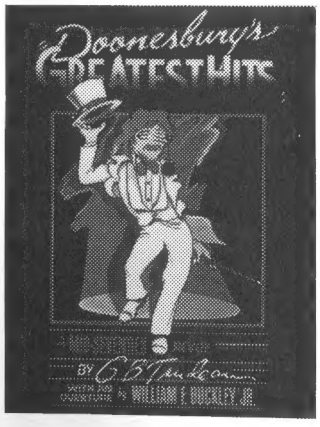

G.B. Trudeau:
Doonesbury's Greatest Hits.
New York, 1978. 224 sider.
Pris kr. 67,50 - fås i Fantask.

Tegneserien »Doonesbury« er efterhånden blevet en institution i USA - og blandt »Information«s læsere. Hvor mange aviser, den forekommer i, skal jeg være usagt, men der foreligger ihvertfald 15-16 bøger med seriens hverdagsstriber. Disse er igen samlet i to mammutbind, »The Doonesbury Chronicles« og foreliggende, sammen med en række farvelagte søndagssider. Desuden foreligger sekvenser fra den nye Doonesbury-film.

Men nu er det altså »Greatest Hits«, som sagen drejer sig om!

Bogen starter i 1975 lige efter Watergate og slutter med udgangen af 1977. Ind imellem får vi satiriske kommentarer til USAs nykolonialisme på Samoa og tøbruddet med Kina (med narkovraget Duke i central rolle som ambassadør begge steder), til amerikanske borgeres forhold til vietnameser-adoptiv-børn (og omvendt), det kommunistiske Vietnam efter fredsslutningen, amerikansk dagligdag, som den ta'r sig ud blandt studenter, bedsteborgere, medieflippere og diverse administrtorer med mere eller mindre tilknytning til det Yale-miljø, som satte Trudeau igang med serien.

Amerikansk hverdag og politik (ude og hjemme) personificeres gennem Mike Doonesbury, Zonker Harris, Duke, B.D., Mark Slackmeyer, Virginia Slade, Joanie Caucus o.a. apatiske Trudeau-figurer. På trods af den lettere karrikerede stil, foregår »Doonesbury« i virkelighedens USA, hvilket giver Trudeau vidtgående muligheder for at spidde enhver aktuel politisk e.l. hændelse med sin satiriske pen. Hvis han f.eks. vil kommentere Carters sidste tale, kan det ske ved blot at anbringe Zonker eller enhver anden mageligt henslængt i en lænestol foran et tændt TV-apparat. Personens minespil set i sammenhæng med hans holdning i al almindelighed og med den lyd, som vælter ud af kassen, giver tegneseriens pointe.

»Doonesbury« er en af de mest stillestående tegneserier, jeg kender til. Totalt uden action, som oftest helt ubevægelig bortset fra små ændringer i mimikken. Alligevel er det en af de morsomste og mest udtryksrige. Et paradoks, men brugt i den rigtige sammenhæng kan stilhed og mangel på udtryk mange gange udtrykke mere end voldsom bevægelse og mimik!

Jeg var selv længe om at få øje på den geniale mediebevidsthed i »Doonesbury«, men nu er jeg parat til at udråbe serien til et mesterværk af politisk og almenmenneskelig satire på linie med bl.a. »Pogo«!

Forøvrigt er det nok værd at bemærke, at Trudeau sjældent slipper arbejdere ind i sin serie. De hører ikke hjemme i Yale-miljøet, derfor kender han ikke til dem. Derfor kommer de heller ikke til at spille en rolle i hans politisktoneangivende i det amerikanske inden- og udenrigspolitiske liv, indenfor medieindustrien og på universiteterne. En slagside, som kan føles som en alvorlig begrænsning, og som ihvertfald udelukker en stor læserskare. »Doonesbury« er en typisk serie for akademikere - dette blot sagt som en konstatering, ikke som en kritik!

Anders Hjort Jørgensen

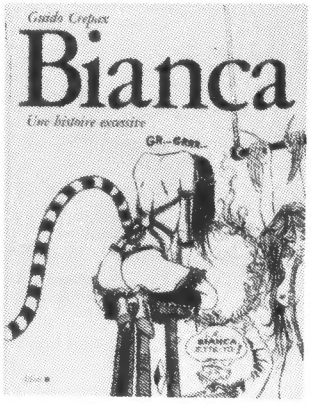

BIANCA, UNE HISTORIEXCESSIVE
(af Guido Crepax.
IDEAE Paris 1976.
213 sider, sort/hvid, pr. kr. 195,-
Fås fra Runepress
og i FANTASK.)

Dette er endnu en sadomasokistisk 200 siders bog af Crepax, og som der meget rammende står i forordet til WOLINSKI: Det er bare en undskyldning for at tegne bare røve . . .

Og det er hvad det er, historien er en gang rodet bavl, fra først til sidst (eller også skal man være indviet).

Bianca er en ung pige der går på en pigekostskole, hvor der foregår en del mystiske ting. Biancas dagbog bliver fundet af nogle piger, og de truer Bianca med at aflevere den til lærerinden, hvis hun ikke underkaster sig en del straffe. Bianca føler sig åbenbart skyldig, og bliver så straffet på en lang række mulige og umulige måder, samtidigt med at hun drømmer om straffe som hun skal igennem. Hvad som er drøm, og hvad som er virkelighed, må guderne vide. Nogle af drømmene foregår i miljøer taget fra Pinnochio, Moby Dick og andre bog klassikere, med hendes lærer i deformerede udgaver som bødler der straffer hendes nøgne krop på forskellig vis.

Der er mange ting som jeg ikke begriber, men mindst af alt begriber jeg ikke hvorfor en glimrende tegner som Crepax ikke laver andet end disse sexafstraffelser.

Søren Håkansson

Leder:
det mener KKK:
Goddag. Her står vi så, på tærsklen til et nyt årti. Det gjorde vi også i 1969, 1959, 1949, 1939, 1929, 1919 og 1909, men ikke i 1899 - det stod vi på tærsklen til et nyt århundrede!

Til gengæld gjorde vi det i 1889, 1879 og 1709, og måske i endnu flere tilfælde.

Imidlertid står SØENS FOLK IKKE på denne tærskel. De står på dørken. Og derfor går vore tanker til deres tanker nu i aften.

Kiddes Kuriøse Kabinet modtager iøvrigt stadigvæk med glæde bidrag af såvel litterær som figurativ interesse -

NY ADRESSE:
Folkvarsvej 24, 2.th.
2000 Frederiksberg
01-34 93 93

Kæmpereportage fra
Nordisk samarbejdes
hidtil største triumf på Amager!!
Læs alt om det! (Med eneret for Kiddes Kuriøse Kabinet)
med Jensen og Kidde i byen

Jensen: Vi tror nok, at den nordiske seriekongres på Hotel Bel Air var en succes . . .
Kidde: Men vi ku' ikke forstå, hvad de sagde . . .
Jensen: Næh, men baren var go' . . .

GANTRIIS, der sætter gang i livet i Lidenlund, er ikke så upåvirket af mange års provinsbyliv, som man skulle tro. Således udtaler han til Ringkøbing Amts Dagblad: »For 4-5 år siden kunne jeg ryste idéer ud af ærmet, men nu må jeg indrømme, at jeg ofte kan ryste en hel dag uden resultat«.

CORNELIUS BULLS, skibsrederen, der søsatte Fantomet, har fejret 50-års jubilæum for sin pressetjeneste i år. Bølgerne gik højt og pressen blev betjent med en masse søforklaringer. Hvorvidt han har spillet nogen rolle som trussereder i Fantometaffæren vides ikke.

NÆSTVED TIDENDE svinger sig iøvrigt op til næsten Ekstrabladsagtige kønslivsspekulationer i sin artikel om den fantomagtige tvillingefødsel. Hør selv: »Nu har det i årevis været en velbevaret hemmelighed, hvor i verden det unge par svinger sig i lianerne (ja, nu svinger de sig vel mest i lagnerne)«.

TORBEN S. JENSEN, Kulørte Siders svar på Langebro (lang, klodset og er kun i stand til at stå op med andres hjælp) (med kendingsmelodien: Nu lokker atter de lange . . .«) er netop blevet chefredak tør bag ørerne. Holdt 14 års fødselsdag i Rørmosen sidst på året. Vi venter spændt på at se, hvor langt han når, når han kommer i vokse alderen. Det har nok lange udsigter.

HØRT I BAGSVÆRD:
Ku' Torben Jensen opnå en form for intelligens, hvis nogen gad arbejde med det?
Ku' lørte Sider?

Hvad skal jeg gøre for at komme hurtigt ned af trapperne, Henning?
Kure!

I samme forbindelse bør det nævnes, at der er voldsomt pres på telefonnettet på IP som truer med at forværre de allerede kaotiske arbejdsforhold. Det skyldes, at der ustandseligt er en Kure på tråden, udtaler arne stenby *til* vor udsatte medarbejder.

Som bekendt har Interpresse indviet en ny trykpresse og døbt den Lucky Luke. Det forlyder nu, at man også om kort tid vil indvie en ny makulationsmaskine. (Apparat til destruktion af papir). Den skal hedde Peter Madsen.

DIK BROWNE, viking med W, har forsøgt sig som andet end Hagbardtegner. Som ung mand arbejdede han som bud ved en avis. En dag indviede han redaktøren i sin drøm: han ville gerne være kriminalreporter. »Redaktøren sagde til mig, fortæller Dik Brown, at jeg havde et lille problem, hvad det angik. Jeg skulle først lære at læse og skrive.«

PETER MADSEN, tegneseriebranchens svar på Dario Campeotto, har købt sig en el-guitar. Som han selv siger: »Jeg må nok indse, at jeg har større chancer for at blive noget ved musikken«. Vi tvivler. Resultatet bliver givet Troubadourix om igen lissom tegneserien jo er et Asterixplagiat.

GUTENBERGHUS, And-partselskab der er lige glad i begge ænder (med kendingsmelodien: sittin' on the duck of the bay (det amerikanske svar på: Hr. Peder stod på svalen)) delte tilsyneladende KKKs opfattelse af Valhalla som Asterixplagiat. Faktisk sendte de i fugle alvor sagen ned til Dargaud for at høre, om ikke de kunne tænke sig at lægge sag and . . . man skal jo være rap.

UDERZO konstaterede, at den eneste lighed HAN kunne se, var, at Albummet endte med en fest. Fra KKKs side mener vi, at der er alvorlig fare for Uderzos syn.

ORDFORVILKLINGER

NÅÅÅH . . .
En mindre feil i liste A3 tillegg 2. På linjen til X86, 3 GEN-BAH står det (386) ytterst til høyre. Det sidetallet tilhører oppslaget N94. Ragnar Fyris adresseliste

JA, JULEMANDEN ER EN BARSK GUT . . .
Den 62-årige Dik Browne er buttet, har røde kinder, tindrende øjne og julemandsskæg. Og han er lige så barsk som julemanden, skønt han ligner en kriger fra norden.

JYLLANDSPOSTEN

OG DET ER JO NOGET MAN KAN SNAKKE MED OM SOM OVERSÆTTER!
Konkurrencen fra tegneserien er stor. De kan overskride alle grænser, når blot taleboblerne forsynes med tekst på et andet sprog.

AALBORG STIFTSTIDENDE

JA DET MESTE AF DET KU' VI GODT UNDVÆRE!
Uforståeligt er det dog, at Danmark er et regulært paradis for tegneserieelskere, fordi der bliver udgivet utroligt meget.
AALBORG STIFTSTIDENDE

SKARPSINDIGT?
I denne uge har vi fornøjelsen at præsentere vore læsere for en ny dansk tegneserie med det rammende navn: SKURK!
Lokalbladet, BRØNDBY

BØRSNOTERINGERNE
Der er ikke noteret noget børs i denne måned.

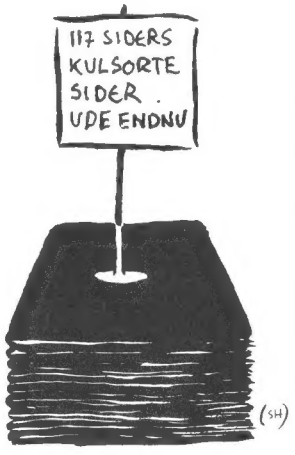

Har du fået Kulørte Specialsiders nytårsnummer KULSORTE SIDER??
Ellers er det NU, hvis du skal nå det!!
Udgivelsen indeholder 117 sider med sort tale af chefredaktør - hvor andre har turdet før, TORBEN S. JENSEN. Disse velkendte uforståelige ævlerier som vi jo allesammen kender så godt fra vort tillæg KS. Kulsorte Sider er trykt på absolut førsteklasses 10 grams karbonpapir der er tilrettelagt af Henning Kure i samarbejde med Carsten Søndergård.
Førstnævnte har skrevet et forord om Tibet. Med sin afholdte humor siger Henning selv om udgivelsen:
Dette er virkelig første sortering! Sort of, replicerer vor udsendte.
Anmeldelse i næste nummer!!

JENSEN, TORBEN S.:
KULSORTE SIDER
RUNEPRESS 1979. 117 SIDER
SÆLGES SORT HOS
FANTASK

LÆSERBREVE

KÆRE JENS.!
TAK FOR DIT SMUKKE BREV. DET KURIØSE KABINETS SIDE 2 - PIGE - SEXY SALLY FROM THE VALLEY - SENDER DIG TUSIND KYS

MANGE HILSNER FRA

Sally OG DEN GAMLE REDACTEUR!

Kære Kiddes Kuriøse Kabinet . . .
(Vidste du, at dit navn IKKE står i fremmedordbogen?)
Jeg skriver til det, for at sige *TAK!* Tak fordi at da jeg havde læst artiklen om erotik og Crepax i det nye KS, (dette brev er skrevet umiddelbart efter - og efter at jeg havde ringet til RUNEPRESS og fået at vide, at de var SYG!) og var blevet ganske DEPRIMERET, så var det, at jeg bladede om til »KABINET«, og der var det så at DU, kære Kiddes Kuriøse Kabinet, havde sat EN HEL MASSE TING . . . . OG SÅ VAR DET . . . SYNES . . . RØRT TIL TÅRER . . .
(Brevet fortsætter, men det er umuligt at læse resten på grund af pletter, som jeg tror stammer fra rindende tårer.)

Jens Clausen
Højelsevej 20
4600 Køge

Dette er IKKE et læserbrev
Desværre har Henrik Behrendt Larsen, Birkehaven 519 i Kokkedal på det strengeste forbudt mig at aftrykke hans læserbrev, hvori han blandt andet kommer ind på at han med megen fornøjelse har gennempløjet KKK i KS 33 og synes, at det jo gennemgående er (om ikke sprød asfalt) så dog ganske godt.

Af samme årsag er det mig desværre også umuligt at offentliggøre, at Henrik har bemærket mit udklip fra Internt Blad, hvori han siger, at Danmark er dømt til at være uden energi om 10 år fordi vi ikke har atomkraft - og at han vil give mig en oplysning, der vil få mit lille hjerte til at hoppe og få mig til at klappe i mine små snavsede fingre (hvordan gør man iøvrigt det??) af fryd: Han går faktisk ind for neutronbomben - eller måske snarere løber. Derfor må jeg naturligvis heller ikke under nogen omstændigheder aftrykke, helt eller delvist, at han er komplet, fuldstændig og aldeles klar over, at når jeg er kommet mig over chock'et vil føle mest trang til at futte brevet af. Ejheller at han mener dette er en dårlig idé at brænde hele skuret + min tegneseriesamling til en samlet værdi af kr. 14,83 af bare for hans lille, fjottede brev.

Kære Kidde,
Tak for dit jævnligt tilbagevendende meget Kuriøse Kabinet - Det er det første vi læser hver gang KS ellers kan belave sig på at udkomme. Vi kunne meget godt tænke os at møde dig personligt - kan vi ikke finde en dag hvor du er (alene) hjemme?

Med Venlig Hilsen (i benævnte rækkefølge) fra Henning Kure, Peter Madsen, Alle seriemedarbejdere på Gutenberghus, Torben S. Jensen, Carsten Søndergaard, Sætteren, medarbejdere og hustruer på Jyllandsposten, Næstved Tidende og Ekstra-Bladet, Arne Stenby m.fl.

DA JEG VAR LILLE, PUTTEDE JEG EN DAG EN STEN I ØRET...
GY!
DEN RARE DOKTORMAND PILLEDE DEN UD OG GAV MIG EN POSE BOLSJER
SÅ JEG GIK HJEM OG PUTTEDE EN NY STEN I ØRET...

RUNE T. KIDDE er i live, HAR DET NOGENLUNDE OG UDKOMMER SNART SOM ALBUM!

HVOROM ALTING ER, SÅ ER JEG I DAG ET NORMALT, LYKKELIGT MENNESKE, BOR I KØBENHAVN OG FØRER ET GODT, BORGERLIGT LIV. KUN ET STED FÅR JEG STADIG AFLØB FOR MIN MARTREDE SJÆLS FORKRØBLEDE FANTASIER NEMLIG I
MIT TEGNESERIE VÆRKSTED!!
(VELKOMMEN TIL!!)

INTERPRESSE